

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

7.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

අඛණ්ඩව පැවති අඩු උද්ධමන වාතාවරණය මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2015 වසර තුළ දී ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පවත්වා ගනු ලැබුවද, ඉහළ ණය සහ මුදල් ප්‍රසාරණය හේතුවෙන් උද්ධමනය මත ඇති විය හැකි අධික ඉල්ලුම් පීඩන කල්තියා වළක්වා ගැනීම සඳහා වසර අවසානය වන විට මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රමයෙන් දැඩි කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයනු ලබන ණය වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ, 2014 සැප්තැම්බර් මස සිට ක්‍රියාත්මකව පැවති විවට වෙළඳපොළ කටයුතු යටතේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන් ප්‍රවේශ වීමේ දී පනවනු ලැබූ සීමා මහ බැංකුව විසින් 2015 මාර්තු මාසයේ දී ඉවත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය තුළින් කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික මත ඇතිවන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා 2015 අප්‍රේල් මාසයේ දී මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් පහත හෙළිය. බැංකු අංශය සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් සංකෝචනය වුවද, පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශ සඳහා වන ණය සැපයුම ඉහළ යෑම තුළින් බැංකු අංශයේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් 2015 වසරේ දී මුදල් සැපයුම පුරෝකථනය කළ මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය. වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය, 2014 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 8.8 සිට 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 25.1 දක්වා වර්ධනය විය. අඛණ්ඩව පැවති

අඩු පොලී අනුපාතික පරිසරය තුළ ආනයන සඳහා වූ අධික ඉල්ලුම ද ඇතුළත්ව සමස්ත දේශීය ඉල්ලුමේ ඉහළ යෑම, පෞද්ගලික අංශය වෙතින් ණය සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. ආර්ථිකයේ සෑම අංශයක් සඳහාම යොමු වූ ණය ප්‍රවාහ තුළින් මෙම ණය ප්‍රසාරණය පිළිබිඹු විය. දේශීය ණය ප්‍රමාණය අපේක්ෂා කළ මට්ටමට වඩා වර්ධනය වීම හේතුවෙන් තෝරාගත් අංශ වෙත ණය සැපයුම සීමා කිරීම සඳහා 2015 වසර අවසාන කාලය තුළ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගනු ලැබීය. ඒ අනුව, මෝටර් රථ ආනයනය සඳහා විවෘත කරනු ලබන ණයවර ලිපි මත අවම ආන්තික මුදල් තැන්පතු අවශ්‍යතා නියම පනවන ලද අතර, පසුව මෝටර් රථ මිලදී ගැනීම හෝ භාවිතා කිරීම සඳහා සපයනු ලබන ණය සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළව වටිනාකම මත උපරිම ණය අනුපාතයක් පනවන ලදී. විනිමය අනුපාතික තීරණය කිරීමේ දී වඩාත් නම්‍යශීලී ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම මෙන්ම, බදු ව්‍යුහය සඳහා රජය විසින් හඳුන්වා දුන් වෙනස්කම් ද ඇතුළුව මෙම ක්‍රියාමාර්ගය පෞද්ගලික අංශය සඳහා සපයන ලද ණය සහ අත්තිකාරම්වල ඉහළ වර්ධනය සීමා කිරීමටත්, සාර්ව ආර්ථික හා මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව ශක්තිමත් කිරීමටත් උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරිණ. මේ අතර, විදේශ මූල්‍ය සම්පත් ලැබීම් මන්දගාමී වීම හමුවේ අයවැය පරතරය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රජය වැඩි වශයෙන් දේශීය මූලාශ්‍ර කෙරෙහි යොමු වීම සහ ඇතැම් රාජ්‍ය සංස්ථාවල

දුර්වල මූල්‍ය තත්ත්වය හේතුවෙන් රාජ්‍ය අංශය විසින් ලබා ගන්නා ලද බැංකු ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව පෙර වසරේ පැවති මට්ටමට වඩා අඩු වුවද, ආර්ථිකයේ පැවති ලිහිල් මුදල් තත්ත්වය පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ දී තවදුරටත් එය ඉහළ මට්ටමක පැවතිණ. මුදල් වෙළඳපොළ කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික නිසි ලෙස හැසිරවීම සඳහා මහ බැංකුව අවශ්‍ය පරිදි විවිධ වෙළඳපොළ කටයුතු සිදු කළේය. තැන්පතු පොලී අනුපාතික මෙන්ම ණය පොලී අනුපාතික ද 2015 වසරේ දී සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතිය ද, වෙන්දේසි ක්‍රමය තුළින් පමණක් රජයේ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීමට මහ බැංකුව විසින් ගනු ලැබූ තීරණයෙහි බලපෑම මෙන්ම රජයේ අධික දේශීය ණය ගැනීමේ අවශ්‍යතාවට ප්‍රතිචාර දක්වමින් රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි ඵලදා අනුපාතික ඉහළ ගියේය. මේ අතර, මතුපිට උද්ධමනය වසර තුළ දී තවදුරටත් අඩු වූ අතර, අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ සඳහා වන පරිපාලිත මිල ගණන්වල සිදු කරන ලද සංශෝධනය, හිතකර දේශීය සැපයුම් තත්ත්ව සහ ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ වෙළඳපොළ මිල ගණන් පහළ යෑම යනාදී සාධක මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, සමස්ත ඉල්ලුම් තත්ත්වයෙහි ප්‍රසාරණය පිළිබිඹු කරමින් 2015 පෙබරවාරි මස සිට මූලික උද්ධමනය ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබිණ.

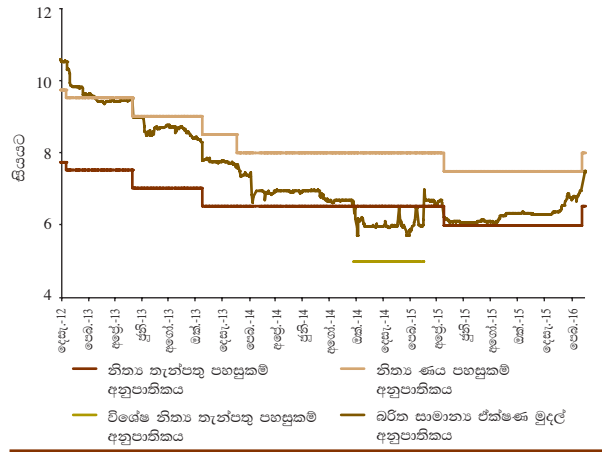
මිල ස්ථායීතාව කෙරෙහි ක්ෂණික අවදානමක් අපේක්ෂා නොකළ ද, ආර්ථිකයේ ණය සහ මුදල් මට්ටම ඉහළ අගයකින් ප්‍රසාරණය වීම සහ අඛණ්ඩව පැවති දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව හේතුවෙන් උද්ධමනය මත ඇති විය හැකි අධික ඉල්ලුම් පීඩන වළක්වා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය 2015 වසර අවසානයේදී ක්‍රමානුකූලව දැඩි කිරීම ආරම්භ කළේය. ඒ අනුව, මහ බැංකුව විසින් 2015 දෙසැම්බර් මාසයේ දී, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සියලුම රුපියල් තැන්පතු සඳහා අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2016 ජනවාරි 16 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ප්‍රතිශතාංක 1.50 කින් ඉහළ නංවන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය තුළින් දේශීය වෙළඳපොළ පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයෙන් කොටසක් නිත්‍ය වශයෙන් අවශෝෂණය කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරිණ. තවද, 2016 පෙබරවාරි 19 වන දින අවසානයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (Standing Deposit Facility Rate, SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (Standing Lending Facility Rate, SLFR) පදනම්

අංක 50 කින් ඉහළ නැංවීය. මෙම ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කිරීමෙහි බලපෑම මෙන්ම ණය සඳහා වූ අඛණ්ඩ ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ මාර්තු මස සිට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ පහළ සීමාවට ආසන්නව පැවති එක් දින පොලී අනුපාතික, කොරිඩෝවේ ඉහළ සීමාව දක්වා ඉහළ ගිය අතර, රජයේ සුරැකුම්පත්වල ඵලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම ද ආරම්භ විය. කැලඹිලි සහගත ගෝලීය ආර්ථික තත්ත්ව සහ දේශීය අවදානම් හමුවේ, මැදිකාලීනව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට සිය උපරිම නිෂ්පාදන තත්ත්වය කරා ළඟා වීමට පහසුකම් සපයන අතර උද්ධමනය මැද-තනි අගයක පවත්වා ගැනීම සඳහා 2016 වසරේ දී මුදල් ප්‍රතිපත්තියෙහි අවධානය යොමු වනු ඇත.

7.2 මුදල් ප්‍රතිපත්තිය

අඛණ්ඩව පැවති අඩු උද්ධමනය සහ හිතකර උද්ධමන අපේක්ෂා සහිත පරිසරයක් තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට අනුබල දෙමින්, 2015 වසර පුරා මහ බැංකුව ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පවත්වාගෙන ගියේය. පසුගිය වසර කිහිපය පුරා පැවති අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශය සඳහා වූ ණය සැපයුමෙහි අඛණ්ඩ වර්ධනය සැලකිල්ලට ගෙන, 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී විවිධ වෙළඳපොළ කටයුතු යටතේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශ වීමේ දී මහ බැංකුව විසින් පනවනු ලැබූ තාවකාලික සීමා 2015 මාර්තු 2 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ඉවත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය සමඟ මුදල් වෙළඳපොළ එක් දින පොලී අනුපාතික ඉහළ ගිය අතර, එය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ පහළ සීමාව ආසන්නයෙහි ස්ථාවර වීමට පෙර යම්

7.1 රූප සටහන ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ බර්ත සාමාන්‍ය ඒකමණ මුදල් අනුපාතිකය

විවිධතාවක් පෙන්වුම් කළේය. උද්ධමනය ශීඝ්‍ර ලෙස පහළ යෑම මෙන්ම, උද්ධමනය පිළිබඳ හිතකර පෙරදැක්ම සැලකිල්ලට ගෙන, 2015 අප්‍රේල් මාසයේ දී මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින්, පිළිවෙලින්, සියයට 6.00 සහ 7.50 දක්වා අඩු කළේය. මෙම අඩු කිරීම තුළින් ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම පිළිබඳ සංඥා කිරීම හරහා වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල වැඩි ස්ථායීතාවක් පවත්වා ගැනීම සහ එමගින් ආර්ථිකයට අඛණ්ඩව ණය පහසුකම් සම්පාදනය කිරීම අපේක්ෂා කෙරිණ. එසේම, ආර්ථික සහ මිල ස්ථායීතාවට ඇති විය හැකි අවදානම් කල්පිතය හඳුනා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව මුදල් වර්ධනයට සමගාමීව ආර්ථිකයේ අනෙකුත් ප්‍රධාන අංශවල ප්‍රවණතා අඛණ්ඩව නිරීක්ෂණය කළේය.

2015 වසර පුරා දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් අඛණ්ඩව පැවති අතර, වැඩිදියුණු කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ මෙහෙයුම් ඉලක්කය වන බර්ත සාමාන්‍ය ඒකමුදල් අනුපාතිකය අපේක්ෂිත මට්ටමේ පවත්වා ගැනීම සඳහා විවිධ වෙළඳපොළ කටයුතු සිදු කරනු ලැබීය. අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව 2014 වසරේ දක්නට ලැබුණු මට්ටමට සාපේක්ෂව අඩු වුවද, එය වසර පුරා ඉහළ අගයක පැවතිණ. ඒ අනුව, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව නිත්‍ය ලෙස අවශෝෂණය කිරීම සඳහා මහ බැංකුව වරින් වර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත විකිණීම සඳහා වෙන්දේසි පැවැත්වූ අතර, එක්දින ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි මෙන්ම, කාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි ද පවත්වන ලදී. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමමිතික බව නිසා ද්‍රවශීලතා හිඟයකට මුහුණදුන් විවිධ වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන් හට අවශ්‍ය අරමුදල් සපුරාලීම සඳහා අගෝස්තු/සැප්තැම්බර් මාසවල දී මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි කිහිපයක් පවත්වන ලදී. ඉහළ දේශීය ණය වර්ධනයක් පවතින තත්ත්වයක් මධ්‍යයේ, අනාගතයේ දී තවදුරටත් ණය සැපයුම ප්‍රසාරණය වී උද්ධමන පීඩන ඇති වීමට ඇති හැකියාව හේතුවෙන් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ඉහළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් අඛණ්ඩව පැවතීම පිළිබඳ මහ බැංකුවේ දැඩි අවධානය යොමු විය.

ණය සහ මුදල් සමස්ත අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉහළ අගයකින් අඛණ්ඩව වර්ධනය වීම සහ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි ඉහළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අඛණ්ඩව පැවතීමත් සමඟ 2015 වසර අවසානයේ සිට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීම ආරම්භ කළේය. ඒ අනුව, 2016 ජනවාරි 16

7.1 සංඛ්‍යා සටහන **මෘතකාලීන මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග**

දිනය	ක්‍රියාමාර්ගය
2012 පෙබරවාරි 3	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින්, පිළිවෙලින් 7.50% සහ 9.00% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2012 පෙබරවාරි 9	විනිමය අනුපාතික තීරණය කිරීමේදී වඩාත් තමායිලී ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන ලදී.
2012 මාර්තු 12	බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත සිය රුපියල් ණය දීම 18% කට හෝ රුපියල් මිලියන 800 කට සීමා කරන ලෙස නියම කරන ලදී. එතෙරින් අරමුදල් එක්දේසි කොට පරතරය පියවන බැංකු සඳහා අමතර 5% ක් (23% ක් හෝ රුපියල් බිලියනයක්) ලබාදෙන ලදී.
2012 අප්‍රේල් 5	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය 7.75% දක්වා පදනම් අංක 25 කින් ද, ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය 9.75% දක්වා පදනම් අංක 75 කින් ද ඉහළ නංවන ලදී.
2012 දෙසැම්බර් 12	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 25 කින්, පිළිවෙලින් 7.50% සහ 9.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2012 දෙසැම්බර් 31	රුපියල්වලින් සපයන ලද ණය වර්ධනය මත පනවා තිබූ ඉහළ සීමාව අවසන් වීමට ඉඩ සලසන ලදී.
2013 මැයි 10	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින්, පිළිවෙලින් 7.00% සහ 9.00% දක්වා, අඩු කරන ලදී.
2013 ජූනි 26	2013 ජූලි මස 1 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංවින අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතයක 2 කින් 6.00% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2013 ඔක්තෝබර් 15	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 බැගින්, පිළිවෙලින් 6.50% සහ 8.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2014 ජනවාරි 2	ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව ලෙස නම් කරන ලද අතර, මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය, පිළිවෙලින්, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය ලෙස නම් කරන ලදී. නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින් 8.00% දක්වා අඩුකරන ලදී.
2014 පෙබරවාරි මස 1 වැනි දින සිට	බලපැවැත්වෙන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් සුරැකුම් රහිතව සිදු කරන ලදී.
2014 සැප්තැම්බර් 23	විවිධ වෙළඳපොළ කටයුතු සඳහා සහභාගිවන්නන් සඳහා වන 6.50% ක් වූ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් දිනද්විතී මසකට උපරිම අවස්ථා තුනක් දක්වා සීමා කරන ලදී. අවස්ථා තුන ඉක්මවා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් භාවිතා කරන විට වෙළඳපොළ කටයුතු සඳහා සහභාගිවන්නන් හට වාර්ෂිකව 5.00% ක් වූ විශේෂ පොලී අනුපාතිකයක් පනවන ලදී.
2015 මාර්තු 2	5.00% විශේෂ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය ඉවත් කරන ලදී.
2015 අප්‍රේල් 15	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය හා නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින්, පිළිවෙලින් 6.00% සහ 7.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2015 සැප්තැම්බර් 3	විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් තත්ත්ව මත පදනම්ව විනිමය අනුපාතික තීරණය වීමට ඉඩ හරින ලදී. (අ)
2015 දෙසැම්බර් 30	2016 ජනවාරි මස 16 වන දින සිට ඇරඹෙන සංවින කාලපරිච්ඡේදයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංවින අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතයක 1.5 කින් 7.50% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2016 පෙබරවාරි 19	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින්, පිළිවෙලින් 6.50% සහ 8.00% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.

(අ) මීට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින්: මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 i රට වාහන ආනයනය සඳහා වාණිජ බැංකු සමඟ ණයවර ලීඩ් විවෘත කිරීමේදී 2015 ඔක්තෝබර් 30 දින සිට 2015 දෙසැම්බර් 1 දින තෙක් බලපැවැත්වෙන පරිදි අවම ආන්තික මුදල් තැන්පතු අවශ්‍යතාව (Minimum Cash Margin Requirement) 100% ක් දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
 ii සාර්ව විවක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අධිකමණය කරනු ලබන බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන මගින් රට වාහන මිලදී ගැනීම සහ භාවිතා කිරීම සඳහා ලබා දෙන ණය සහ අත්තිකාරම් වලට අදාළව වටිනාකම මත ණය අනුපාතය (Loan To Value Ratio) 2015 දෙසැම්බර් මස 1 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි 70% ක උපරිමයකට සීමා කරන ලදී.

7
මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

දිනෙන් ඇරඹෙන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි වාණිජ බැංකුවල සියලුම රුපියල් තැන්පතු සඳහා බලපැවැත්වෙන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය සියයට 7.50 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.50 කින් ඉහළ නැංවීමට මහ බැංකුව කටයුතු කළේය. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය තුළින් එතෙක් ක්‍රියාත්මක වූ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයෙහි අවසානය සනිටුහන් කරන ලද අතර, එමඟින් මුදල් වෙළඳපොළෙහි පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 52 කින් පමණ ස්ථිර පදනමින් අවශෝෂණය කිරීමට හැකි විය. අඩු වෙමින් පැවති වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව සඳහා කෙටිකාලීන මුදල් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ප්‍රතිචාර දැක්වූ අතර, ඒ අනුව 2015 වසර අවසානය වන විට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ පහළ සීමාව ආසන්නයේ ස්ථාවරව පැවති බර්ත සාමාන්‍ය ඒකමණ මුදල් අනුපාතිකය, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මැදට ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීම තුළින් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල යම් ඉහළ යෑමක් දැකිය හැකි වුවත්, යටිදැරි උද්ධමනයේ අඛණ්ඩ ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව සහ ඉහළ යමින් පැවති ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික මධ්‍යයේ සිදු වූ දේශීය ණය ප්‍රසාරණය මගින් පුළුල් මුදල් සැපයුමේ සිදු වූ අධික වර්ධනය හේතුවෙන් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව මත යම් අවදානමක් පවතින බව මහ බැංකුව විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව, ඉල්ලුමෙන් ජනිත වන උද්ධමන පීඩන වර්ධනය වීම මැඩපැවැත්වීම සඳහා පූර්ව ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස 2016 පෙබරවාරි 19 වන දින අවසානයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මහ බැංකුව සිය නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 බැගින්, පිළිවෙළින්, සියයට 6.50 සහ සියයට 8.00 දක්වා ඉහළ නැංවීය. මේ අතර, විනිමය අනුපාතිකය වෙළඳපොළ බලවේග තුළින් තීරණය වීමට ඉඩහැරීම සඳහා මහ බැංකුව තීරණය කිරීමත් සමඟ, 2015 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියල සියයට 9.0 කින් පමණ අවප්‍රමාණය විය. අනෙකුත් ප්‍රතිපත්ති ද සමගින් ආර්ථිකයේ ඉහළ ආනයන ඉල්ලුම පාලනය කිරීමට එම ක්‍රියාමාර්ගය හේතු විය.

සාර්ව ආර්ථික සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව පවත්වාගෙන යෑම පිණිස ආර්ථිකයේ තෝරාගත් අංශ සඳහා යොමු වන ණය ප්‍රවාහ සීමා කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළේය. මෝටර් රථ ආනයනවල දක්නට ලැබුණු සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2015 ඔක්තෝබර් 30 වන දින සිට මාසයක කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා,

ක්‍රියාත්මක වන පරිදි වාණිජ බැංකුවල විවෘත කරන ණයවර ලිපි මත සියයට 100 ක අවම ආන්තික මුදල් තැන්පතු අවශ්‍යතා නියම පනවන ලදී. ඉන් අනතුරුව, සාර්ව විචක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයක් වශයෙන්, 2015 දෙසැම්බර් 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අධීක්ෂණය කරනු ලබන බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන මගින් මෝටර් රථවාහන මිලදී ගැනීම හෝ භාවිතා කිරීම සඳහා ලබා දෙන ණය සහ අන්තිකාරම් පහසුකම් සඳහා වන වටිනාකම මත ණය අනුපාතය සියයට 70 ක උපරිමයකට යටත් කරන ලදී. විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්ති සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනවලට අතිරේකව ගන්නා ලද මෙම ක්‍රියාමාර්ග මගින් ණය ප්‍රසාරණය යම් දුරකට සීමා කිරීම සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ අධික පීඩනය අඩු කරන අතරම, අධික ණය වර්ධනය මගින් මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාවට ඇතිවිය හැකි අවදානම් අවම කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී.

ඉන්ධන සහ ප්‍රධාන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ඇතුළුව දේශීය පරිපාලිත මිල ගණන් අඩු කිරීමේ බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ දී උද්ධමනය තවදුරටත් පහළ ගියේය. හිතකර දේශීය සැපයුම් තත්ත්ව, අඩු මට්ටමක පැවති ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ මිල ගණන් සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ඉල්ලුම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිවල බලපෑම හේතුවෙන් පසුගිය වසර හතක කාලපරිච්ඡේදය පුරා අඛණ්ඩව තනි අගයක පැවති උද්ධමනය, 2015 වසරේ ජූලි සිට සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා වූ කෙටි කාල පරාසය තුළ දී සෘණ අගයක් දක්වා පහත වැටුණි. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද.) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2014 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 2.1 සිට 2015 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට සියයට 2.8 දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය 2014 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 3.3 හා සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 0.9 දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර, කො.පා.මි.ද. පැසෙහි ආහාර නොවන අයිතමවල මිල පීඩන ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, ආර්ථිකයේ ඉල්ලුම් පීඩන නිරූපණය කරනු ලබන මූලික උද්ධමනය, 2015 වසරේ දී ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත මනිනු ලබන මූලික උද්ධමනය 2014 දෙසැම්බර් අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 3.2 හා සාපේක්ෂව, 2015 දෙසැම්බර් අවසානයේ දී සියයට 4.5 ක් වූ අතර, 2014 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 3.5 හා සාපේක්ෂව වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය සියයට 3.1 ක් විය. මේ අතර, රටේ සියලුම පළාත් ආවරණය වන පරිදි අලුතින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයට (ජා.පා.මි.ද.) අනුව, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය

විශේෂ සටහන 10 **ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව නවීකරණය කිරීම**

ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ විකාශනය

මුදල් තත්ත්වයන් හා මිල ගණන් වල වර්ධනයන් පාලනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්තිය පසුගිය වසර හැට හයක කාලය පුරා ක්‍රමිකව විකාශනය වී ඇත. 1977 දක්වා ක්‍රියාත්මක වූ ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය යටතේ මෙන්ම, 2001 දී පාවෙන විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයට අනුගත වන තුරු පැවති පාලිත නමය විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය තුළ, උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනය කරගැනීම සඳහා විනිමය අනුපාතික ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. 1980 දශකයේ මුල් භාගයේදී, මහ බැංකුව විසින් සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව ලෙස මුදල් ඉලක්කකරණය (Monetary Targeting) තෝරාගත් අතර ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය හැසිරවීමේ දී ප්‍රධාන අතරමැදි විචල්‍ය බවට මුදල් සමස්ත පත් විය. ඒ අනුව, මුදල් ගුණකය හරහා සංචිත මුදල් සමඟ බැඳී ඇති, අතරමැදි ඉලක්කය වන පුළුල් මුදල් සමස්ත පාලනය කිරීම තුළින් අවසාන ඉලක්කය වන මිල ස්ථායීතාව ළඟා කර ගැනීම සිදු විය. මෙම රාමුව යටතේ, මුදල් ප්‍රතිපත්තියෙහි මෙහෙයුම් ඉලක්කය වශයෙන් සංචිත මුදල් ක්‍රියාත්මක විය. මුදල් ඉලක්කකරණ රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය හා ගෙවුම් තුලන වර්ධනයන්, අපේක්ෂිත ආර්ථික වර්ධනය හා ණය වර්ධනය මෙන්ම අපේක්ෂිත උද්ධමන මට්ටම යනාදී විවිධ සාධක සලකා බලමින් සෑම වසරක් සඳහා ම මහ බැංකුව විසින් සකසනු ලබන වාර්ෂික මුදල් වැඩසටහන මත පදනම් වූ සංචිත මුදල් හා පුළුල් මුදල් සඳහා ඉලක්ක ප්‍රකාශයට පත් කිරීමත්, ඉන්පසු එම මුදල් සමස්තවල වර්ධනයන් නිරීක්ෂණය කිරීමත් අවශ්‍ය විය.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි මෑතකාලීන ජාත්‍යන්තර ප්‍රවණතා

මුදල් ඉලක්කකරණ රාමුව යටතේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අවසාන ඉලක්ක විචල්‍ය සහ අතරමැදි නාමික විචල්‍ය අතර ශක්තිමත්, විශ්වසනීය සම්බන්ධතාවක් ඇති බවට උපකල්පනය කෙරේ. එහෙත් මෙම සම්බන්ධතාව දුර්වල නම්, මුදල් සමස්ත ඉලක්කකරණය නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවනු ඇති අතර, එමගින් මුදල් ප්‍රතිපත්තියේ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා නොදීමට ඉඩ ඇත. මෙය ලොව බොහෝ රටවලට විශේෂ ගැටලුවක් වූ අතර, උද්ධමනය මෙන්ම, මුදල් ඉල්ලුම් ශ්‍රිතයේ වෙනස්වීම් වැනි, ඉලක්ක විචල්‍යය හා මුදල් සමස්ත අතර සම්බන්ධතාවය බිඳ වැටීම හේතුවෙන් බොහෝ රටවල් සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව ලෙස උද්ධමන ඉලක්කකරණය (Inflation Targeting) තෝරාගෙන ඇත.

1. සංඛ්‍යාත්මක උද්ධමන ඉලක්කයක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම;
2. ඉදිරි දැක්මකින් යුතුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමට ඉවහල් වන උද්ධමන උද්ධමන පුරෝකථන උපයෝගී කර ගැනීම;
3. ඉහළ මට්ටමේ විනිවිදභාවය හා වගවීම යන කරුණු උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක ප්‍රධාන ලක්ෂණ

අතර වේ. සාමාන්‍යයෙන් උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව උද්ධමන අපේක්ෂා සඵලදායී ලෙස පාලනය කිරීමට හේතුවන මිල ස්ථායීතාව, ස්වාධීනත්වය හා මහ බැංකුවේ වගවීම යන ලක්ෂණ තුනෙන් සමන්විත ආයතනික රාමුව සමඟ සම්බන්ධ වී ඇත (ස්වෙන්සන්, 2010). ඒ අනුව, කිසියම් රටක් උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවකට අනුගත වීමට පෙර හෝ ඊට සමාන්තරව සිය ආයතනික සැකැස්ම, නීති රාමුව හා මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණ යාන්ත්‍රණයේ සඵලදායීත්වය යනාදී පූර්ව අවශ්‍යතා රැසක් සපුරාලිය යුතුය.

1989 දී නවසීලන්තය උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවට අවතීර්ණ වීමෙන් පසු සංඛ්‍යා සටහනේ දැක්වෙන පරිදි රටවල් රැසක් උද්ධමන ඉලක්කකරණයට අවතීර්ණ වී ඇත.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 10.1 උද්ධමන ඉලක්කකරණ රටවල්

උද්ධමන ඉලක්කකරණය ආරම්භ කළ වර්ෂය	රටවල්*
1989 - 1994	නවසීලන්තය, කැනඩාව, එක්සත් රාජධානිය, ස්වීඩනය, ඕස්ට්‍රේලියාව
1995 - 1999	එක් ජනරජය, ඊශ්‍රායලය, පෝලන්තය, දකුණු කොරියාව, බ්‍රසීලය, චීලී, කොලොම්බියාව
2000 - 2004	දකුණු අප්‍රිකාව, තායිලන්තය, මෙක්සිකෝව, අයිස්ලන්තය, නෝර්වේ, හංගේරියාව, ජෙරු, පිලිපීනය
2005 සිට මේ දක්වා	රුමේනියාව, ගෝනමාලාව, ඉන්දුනීසියාව, ආමේනියාව, තුර්කිය, සානාව, සර්බියාව

* ස්ලෝවැකියාව, ෆින්ලන්තය හා ස්පාඤ්ඤය යන රටවල් උද්ධමන ඉලක්කකරණයට අවතීර්ණ වූ නමුත් ව්‍යවහාර මුදල ලෙස 'යුරෝ' භාවිතයට ගැනීම ඇරඹූ පසු එම රටවල් එයින් ඉවත් වී ඇත.

ප්‍රායෝගික වශයෙන්, උද්ධමන ඉලක්කකරණය දැඩිව නොව නමයශීලී ලෙස ක්‍රියාත්මක වන අතර, උද්ධමන ඉලක්කකරණය භාවිතා කරන මහ බැංකු, උද්ධමන ඉලක්කයක් ආසන්නයේ උද්ධමනය ස්ථාවර කිරීමට පමණක් නොව ආර්ථිකයේ වෙනත් සාර්ව ආර්ථික විචල්‍ය ද ස්ථායී කිරීමට උත්සාහ දරයි. ඒ අනුව උද්ධමන ඉලක්කකරණය භාවිතා කරන මහ බැංකු, දැඩි උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙනුවට නමයශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණයක් (Flexible Inflation Targeting) ක්‍රියාත්මක කරයි. නමයශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ, උද්ධමන ඉලක්කයක් ආසන්නයේ උද්ධමනය මෙන්ම මූර්ත ආර්ථිකය ද ස්ථායී කිරීම වන අතර, දැඩි උද්ධමන ඉලක්කකරණයේ දී සිදුවන්නේ මූර්ත ආර්ථිකය පිළිබඳව එතරම් සැලකිලිමත් නොවී හුදෙක් උද්ධමනය පමණක් ස්ථායී කිරීමට උත්සාහ කිරීමකි (ස්වෙන්සන්, 2009).

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 10.1 හි දක්වා ඇති රටවලට අමතරව, 2015 පෙබරවාරි මස 1 දින ඉන්දියානු සංචිත

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොල් අනුපාතික

බැංකුව සහ ඉන්දීය මුදල් අමාත්‍යාංශය, නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක් මත පදනම් වූ මුදල් ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාවට නැංවීමට එකඟත්වයකට පැමිණ ඇත. මෙම රාමුව යටතේ, සියයට +/- 2 ක පරාසයක් තුළ, පාරිභෝගික මිල දර්ශකය මත පදනම් වූ උද්ධමනය, 2016 ජනවාරි වන විට සියයට 6 කට අඩු මට්ටමක ද, 2016-2017 කාලය තුළ සියයට 4 ට අඩු මට්ටමකද පවත්වා ගැනීමට ඉලක්ක කර ඇත.

අගයක පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුව අරමුණු කරයි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මුදල් සමස්ත සඳහා ඉලක්ක ප්‍රසිද්ධ නොකළද, මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉවහල් වන අතරමැදි දර්ශක විචල්‍ය ලෙස පුළුල් මුදල් සමස්ත තවදුරටත් කටයුතු කරනු ඇත. තවද, මේ වන විට මහ බැංකුව විසින් සිය මෙහෙයුම් ඉලක්කය ලෙස සංචිත මුදල් වෙනුවට බරිත සාමාන්‍ය ඒකමණ මුදල් අනුපාතිකය භාවිතා කරනු ලබන අතර, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ විවට

රූප සටහන
වි.ස. 10.1

ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි නවීකරණ

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වැඩිදියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් හඳුන්වා දීම

ලොව පුරා මහ බැංකු මුදල් ඉලක්කකරණ රාමුවලින් ඉවත්වීමේ ප්‍රවණතාව අනුව යමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ද සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව වැඩිදියුණු කරමින් එය නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක් බවට පරිවර්තනය කිරීමට කටයුතු කරමින් සිටියි. නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවකට මැදිකාලීනව අනුගත වීමේ අරමුණින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය පූර්ව අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීමට පසුගිය වසර කිහිපය මුළුල්ලේම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව හා රජය කටයුතු කර ඇත. මුදල් සැපයුම හා උද්ධමනය අතර දුර්වල වෙමින් පවතින සම්බන්ධතාවද ඇතුළුව මුදල් සමස්ත ඉලක්කකරණ රාමුවෙහි දැකිය හැකි අනෙකුත් දුර්වලතා හේතුවෙන් මෙම ක්‍රියාවලිය තවත් කඩිනම් වී ඇත. මුදල් ගුණකයේ හා සංසරණ ප්‍රවේගයේ උච්චාවචන ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ, නාමික අතරමැදි විචල්‍යයක් ලෙස මුදල් ඉලක්කවල කාර්යභාරය අවිනිශ්චිත වී ඇති අතර එමඟින් මහ බැංකුවේ සන්නිවේදන උපායමාර්ග ද සංකීර්ණත්වයට පත් කර ඇත.

අන්තර්කාලීන පියවරක් ලෙස, මේ වනවිට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල් සමස්ත ඉලක්කකරණ සහ නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ යන උපායමාර්ග දෙකෙහිම ලක්ෂණ ඇතිව වැඩිදියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් (Enhanced Monetary Policy Framework) යටතේ ක්‍රියාත්මක කරයි. මෙම වැඩිදියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව යටතේ, වර්ධන අරමුණුවලට සහ විනිමය අනුපාතික කළමනාකරණයේ නමාශීලීත්වයට සහය දෙන අතරම, මැදිකාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි

වෙළඳපොළ කටයුතු වැනි වෙළඳපොළ මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති උපකරණ මත වැඩි වශයෙන් විශ්වාසය තබා ඇත. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කෙටිකාලීන පුරෝකථන ආකෘති සහ මැදිකාලීන ගතික ආනුමානික පොදු සමතුලිතතා (Dynamic Stochastic General Equilibrium) ආකෘති යනාදිය භාවිතා කරමින්, උද්ධමන පුරෝකථන ද ඇතුළුව සාර්ව ආර්ථික පුරෝකථන වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු කරමින් සිටී. මිල සහ මූර්ත අංශයේ ස්ථායීතාව තිරසාර පදනමකින් පවත්වා ගැනීම සඳහා ආර්ථිකයේ ඉහළ යන අවශ්‍යතා සහ ගතික ගෝලීය පරිසරය අනුව යමින්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව තවදුරටත් නවීකරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව ලෙස නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය විධිමත් ලෙස හඳුන්වාදීමේ ක්‍රියාවලියේදී රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව සඳහා රජයේ කැපවීමද අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මූලාශ්‍රයන්:
Hammond, Gill (2012) “State of the Art of Inflation Targeting”, Handbook – No. 29, Centre for Central Banking Studies, Bank of England
Report of the Expert Committee to Revise and Strengthen the Monetary Policy Framework, (2014), Reserve Bank of India
Roger, Scott (2010), “Inflation Targeting Turns 20”, Finance & Development, International Monetary Fund
Svensson, Lars E.O. (2009), “Flexible Inflation Targeting – Lessons from the Financial Crisis”, speech at the workshop “Towards a New Framework for Monetary Policy? Lessons from the Crisis”, Netherlands Bank, Amsterdam
Svensson, Lars E.O. (2010), “Inflation Targeting”, Handbook of Monetary Economics, Volume 3a and 3b

පදනම මත මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2015 දෙසැම්බර් මාසයේදී සියයට 4.2 ක් වූ අතර, වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය සියයට 3.8 ක් ලෙස වාර්තා විය.

මුදල් ඉලක්කකරණය සහ නමයශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය යන ද්විත්වයෙහිම ලක්ෂණ සහිත වැඩිදියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් මත පදනම් වී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කළේය. වඩා විධිමත් නමයශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක් හඳුන්වා දෙන තෙක් අන්තර් කාලීන වැඩපිළිවෙලක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කෙරෙන මෙම වැඩිදියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව යටතේ, ආර්ථිකයේ වර්ධනයට උපකාරී වෙමින්, මධ්‍යකාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක ස්ථායීව පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අවධානය යොමු කර ඇත. මෙම රාමුවෙහි මෙහෙයුම් ඉලක්කය වන බර්ත සාමාන්‍ය ඒකෂණ මුදල් අනුපාතිකය අපේක්ෂිත දිශාවට හැසිරවීම සඳහා, විශේෂයෙන්, වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික උපකරණ සහ විවිධ වෙළඳපොළ ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත. සංචිත මුදල් තවදුරටත් මෙහෙයුම් ඉලක්කයක් නොවුණ ද, මුදල් ප්‍රතිපත්තියට සහාය වීම සඳහා ඇති ප්‍රධාන අතරමැදි දර්ශකයක් ලෙස පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) යොදා ගැනෙන අතර, අපේක්ෂිත උද්ධමන ඉලක්ක සහ මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය සැලකිල්ලට ගනිමින් සකස් කරනු ලබන වාර්ෂික මුදල් වැඩසටහනේ එය ප්‍රධාන විචල්‍යයක් වේ. 2015 වසර සඳහා වූ මුදල් වැඩසටහනට අනුව, පෙර පුරෝකච්චිත මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය වූ සියයට 8.0 සහ අපේක්ෂිත ගමය ද.දේ.නි. අවධමනකය වූ සියයට 5.0 හා අනුකූල වන පරිදි පුළුල් මුදල් සැපයුමේ සියයට 13.5 ක වාර්ෂික වර්ධනයක් අපේක්ෂා කරන ලද අතර, එහි සාමාන්‍ය වර්ධනය සියයට 12.0 ක් ලෙස අපේක්ෂා කෙරිණි. හිතකර සැපයුම් තත්ත්ව හේතුවෙන් උද්ධමනය කෙරෙහි ක්ෂණික අවදානමක් දැකිය හැකි නොවූව ද, අපේක්ෂිත මුදල් ප්‍රසාරණය හා සැසඳීමේ දී 2015 වසරේ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ සාමාන්‍ය වර්ධනය සියයට 15.2 ක් විය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය මුදල් අංශයේ ප්‍රවණතා මෙන්ම, ආර්ථිකයේ අනෙකුත් අංශවල වර්ධනයන් ඇතුළත් වූ ආර්ථිකය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් මත පදනම් විය. ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුදල් සහ ණය සමස්තවල වර්ධනය මෙන්ම, අපේක්ෂිත මට්ටම්වලට සාපේක්ෂව අනාගත උද්ධමන දිශානතිය හා ආර්ථිකයේ අනෙකුත් වර්ධනයන් පිළිබඳව

සැලකිලිමත් වෙමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. එමෙන්ම, මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී මුදල් මණ්ඩලයෙහි කටයුතු සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති කමිටුව අඛණ්ඩව සහාය විය.

දත්ත බෙදා හැරීමේ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කරන අතර, ඉහළ පැහැදිලිතාවකින් යුක්තව වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන්ට සහ මහජනතාවට මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ දැනුම් දීම මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති සන්නිවේදනය කිරීමෙහි ප්‍රධාන අරමුණ විය. විශේෂයෙන්ම, උද්ධමන අපේක්ෂා ඇතුළු අපේක්ෂා කළමනාකරණය කිරීමේ අරමුණු ඇතිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති තීරණ සහ ඒ සඳහා හේතුසාධක වූ කරුණු යනාදිය නිතිපතා මෙන්ම කාලීන නිවේදන, ප්‍රවෘත්ති සාකච්ඡා, සම්මන්ත්‍රණ හා දේශන මෙන්ම මහ බැංකුවේ අධිපති සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් විසින් පවත්වන ලද දේශන යනාදිය මගින් ක්‍රමානුකූලව සහ කාලීනව වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන් සහ පොදු ජනතාව වෙත සන්නිවේදනය කරන ලදී. මේ අතරම, දිනපතා, සතිපතා සහ මාසික පදනමින් ආර්ථික දර්ශක, විවරණිකා මෙන්ම සාර්ව ආර්ථික ප්‍රස්ථාර ගොනුව යනාදිය මගින් ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික තොරතුරු භාෂා ත්‍රිත්වයෙන්ම මහ බැංකුවේබ් අඩවිය හරහා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතරම, ආර්ථික, මුදල් සහ මූල්‍යමය දත්ත පොදු ජනතාව වෙත බෙදා හැරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විශේෂ දත්ත ප්‍රචාරණ සම්මතය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

7.3 මුදල් හා ණය සමස්තවල ප්‍රවණතා

මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව

වසර පුරා පැවති උච්චාවචන මධ්‍යයේ වුවද, 2015 වසර තුළ දී දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව ක්‍රමයෙන් අඩු විය. 2015 වසර තුළ දී, එක් දින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 3.3 සිට රුපියල් බිලියන 149.6 දක්වා පරාසයක පැවති අතර, වසර තුළ සාමාන්‍ය අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 76.6 ක් විය. මේ අතර, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 325.6 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි පැවති සමස්ත අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 105.3 ක් විය. මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලට ගැනීම සහ රජය වෙත තාවකාලික අත්තිකාරම් ලබා දීම හේතුවෙන් 2015 ජනවාරි මාසය තුළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව ඉහළ අගයක පැවතුණි. කෙසේ වුවද, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට නොකඩවා විදේශ විනිමය සැපයීම,

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොළ අනුපාතික

7

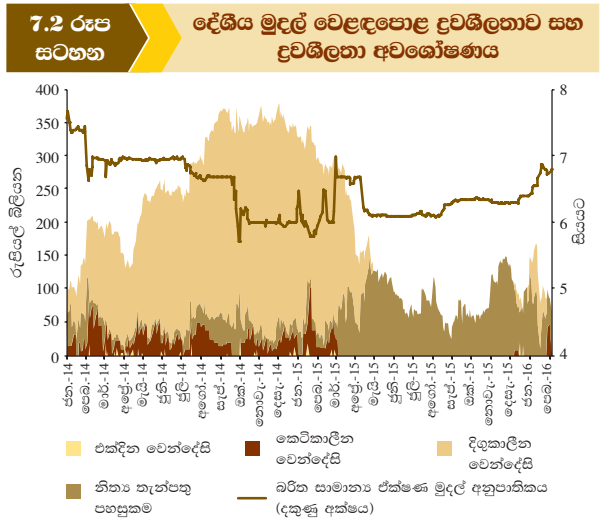
මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

විදේශ ණය පියවීම, මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත විකිණීම සහ නියමිත පරිණත කාලයට පෙර පියවීම මෙන්ම, විශේෂයෙන්ම මහ මැතිවරණ කාලසීමාව තුළ මහ බැංකුව වෙතින් ව්‍යවහාර මුදල් ලබා ගැනීම ඉහළ යෑම යන හේතු නිසා 2015 අගෝස්තු මාසය වන තෙක් වෙළඳපොළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව ක්‍රමයෙන් අඩු විය. ණය ලබා දීම සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව භාවිතා කළ බව ද, ද්‍රවශීලතා මට්ටම පහළ යෑම මගින් පිළිබිඹු වේ. 2015 වසරේ මුල් කාලය තුළ, එක්දින, කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන යන පදනම් මත විවිධ වෙළඳපොළ කටයුතු හරහා දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව පාලනය කිරීමට මහ බැංකුව කටයුතු කළේය. තවද, මහ බැංකුව විසින් එතෙක් පැවති සියලු කාලීන ප්‍රතිමිලදීගැනීම් ගිවිසුම් 2015 අප්‍රේල් අවසානය වන විට කල්පිරීමට ඉඩ හරින ලද අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම මගින් එක්දින පදනම යටතේ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කරන ලදී. මේ අතර, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව බැංකු අතර අසමමිතික ලෙස බෙදී පැවතීම හේතුවෙන් වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන්ට ඇති වූ ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා සලකා බලා, කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික ස්ථාවරව පවත්වාගෙන යෑම සඳහා මහ බැංකුව විසින් ඇතැම් අවස්ථාවල දී එක්දින ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි පවත්වන ලදී. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මිලට ගැනීමෙන් ලද ලැබීම් හා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලට ගැනීම මගින් සැලකිය යුතු රුපියල් ද්‍රවශීලතා ප්‍රමාණයක් වෙළඳපොළට නිදහස් වීම හේතුවෙන් 2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට මුදල් වෙළඳපොළ තුළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. 2015 නොවැම්බර් මාසයේ දී

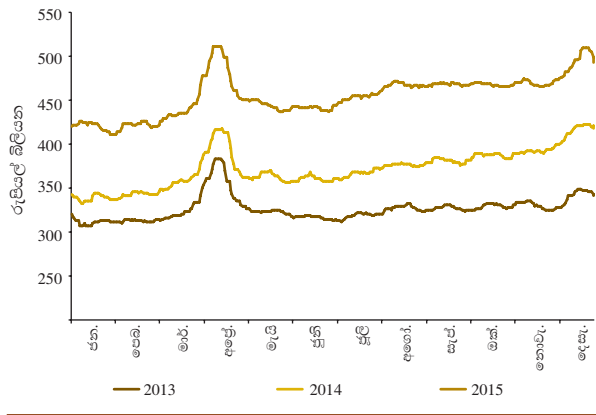
එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5 ක අගයෙන් යුතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙහි ලැබීම්වලින් කොටසක් මහ බැංකුව විසින් මිලට ගැනීමත් සමඟ තවදුරටත් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව ඉහළ ගියේය. වෙළඳපොළෙහි දිගු කාලයක් පුරා නොකඩවා ඉහළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් පැවතීම හා බැංකු පද්ධතිය තුළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව පැවතීමෙන් ඇතිවිය හැකි ගැටලු සලකා බලමින්, 2016 ජනවාරි මස 16 වන දින ආරම්භ වන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සියලු රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය සියයට 7.50 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.50 කින් ඉහළ නැංවීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තීරණය කළ අතර, එමගින් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ පැවති රුපියල් බිලියන 52 ක පමණ ද්‍රවශීලතාවක් අවශෝෂණය කරනු ලැබීය.

සංචිත මුදල්

ආර්ථිකයේ මුදල් පදනම මනිනු ලබන සංචිත මුදල් සැපයුම, වසර අවසානය වන විට අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළ ද, 2016 වසර තුළ දී සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ අගයකින් වර්ධනය විය. සංචිත මුදල්, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 577.9 සිට 2015 අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 673.4 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 95.5 කින් ඉහළ ගියේය. 2014 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 18.3 හා සැසඳීමේ දී වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සංචිත මුදල් වර්ධනය 2015 වසරේ දී සියයට 16.5 ක් විය. සමස්ත වර්ධනයට සියයට 80 ක පමණ දායකත්වයකින් යුතු ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම සංචිත මුදල් අඛණ්ඩව වර්ධනය වීමට හේතු විය. 2014 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 416.9 හා සැසඳීමේ දී, 2015 වසර තුළ දී ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණය රුපියල් බිලියන 491.7 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 74.8 කින් ඉහළ ගියේය. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම අනුව, ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණයෙහි වර්ධනය 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 17.9 ක් විය. ජාතික මැතිවරණ සහ උත්සව සමය තුළ පෙර වසරවල දී දක්නට ලැබුණු පරිදීම ව්‍යවහාර මුදල් සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ ගිය අතර, මුදල් ළඟ තබා ගැනීමේ ආවේණික පිරිවැය අඩු වීම හේතුවෙන් නැවත බැංකු පද්ධතිය වෙත ව්‍යවහාර මුදල් ගලා ඒම මන්දගාමී විය. මේ අතර, විශේෂයෙන්ම, වසරේ දෙවන කාර්තුව තුළ පැවති අඛණ්ඩ ණය ප්‍රසාරණය පිළිබිඹු කරමින්, 2015 වසර අවසානය වන විට මහ බැංකුව වෙතැති වාණිජ බැංකු සතු තැන්පතු ප්‍රමාණය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 12.9 කින් වර්ධනය වෙමින් රුපියල් බිලියන 181.7 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

7.3 රජය සටහන **සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම**

වත්කම් අනුව සලකා බැලීමේ දී, 2015 වසර තුළ දී සංචිත මුදල් වර්ධනය සඳහා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් වර්ධනය මුළුමනින්ම ආයතන වි ඇත. 2014 වසරේ දී සාණ මට්ටමක් දක්වා අඩු වූ මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්, මහ බැංකුවේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තොගය ඉහළ යෑම හරහා රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 97.2 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 207.3 කින් ඉහළ ගියේය. මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණයෙහි 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 35.7 ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 80.3 කින් ඉහළ ගියේය. මහ බැංකුව සතු රජයේ සුරැකුම්පත් තොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හැර) 2015 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 79.2 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 73.1 කින් වර්ධනය වූ අතර, රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණයෙහි අනෙක් ප්‍රධාන සංරචකය වන මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත ලබා දුන් තාවකාලික අත්තිකාරම් ද රුපියල් බිලියන 151.1 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 7.2 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, වසර තුළ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තොගය ඉහළ යෑමත් සමඟ මහ බැංකුව සිය මුදල් මෙහෙයුම් සඳහා රජයේ සුරැකුම්පත් ණයට ගැනීමේ වැඩසටහන මත රඳා නොපැවතීම හේතුවෙන් ශුද්ධ දේශීය වත්කම් තුළ අන්තර්ගත අනෙකුත් ශුද්ධ වගකීම් 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 147.5 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. මේ අතර, විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමත් සමඟ, මහ බැංකුවේ අනෙකුත් වගකීම් ඉහළ යෑමක් ලෙස වාර්තා කරනු ලබන ජාත්‍යන්තර සංචිත ප්‍රත්‍යාගණන ඉපැයීම් හේතුවෙන්, මහ බැංකු ශුද්ධ දේශීය වත්කම් තුළ ඇතුළත් ශුද්ධ අනෙකුත් අයිතම

වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 10.6 කින් අඩු විය. ශුද්ධ දේශීය වත්කම්වල ප්‍රසාරණය හා සැසඳීමේ දී, 2015 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 111.8 කින් අඩු විය. වසරේ අවසාන කාලය තුළ මහ බැංකුව විසින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවට අදාළව ලද ලැබීම්වලින් කොටසක් මිලදී ගනු ලැබූව ද, දේශීය වෙළඳපොළ වෙත විදේශ විනිමය සැපයීම, විදේශ සුරැකුම්පත් තොගය අඩු වීම සහ ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය නුවමාරු ගිවිසුම් හා ජාත්‍යන්තර සංවිධාන වෙත වූ මහ බැංකුවේ විදේශීය වගකීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මහ බැංකුවේ විදේශීය වත්කම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය.

පුළුල් මුදල් සැපයුමේ (M_{2b}) වර්ධනය සඳහා සංචිත මුදල්වල බලපෑම කොතෙක්ද යන්න මනිනු ලබන මුදල් ගුණකය 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ 6.71 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී 6.78 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. වසර අවසාන කාලයේදී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑමෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් ව්‍යවහාර මුදල් සහ තැන්පතු අතර අනුපාතය ක්‍රමානුකූලව අඩු වීමේ බලපෑම මුදල් ගුණකයේ මෙම ඉහළ යෑම තුළින් පිළිබිඹු විය. කෙසේ වුවද, සාමාන්‍ය වශයෙන් ගත් කල, මුදල් ගුණකය 2014 වසරේ පැවති 6.93 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී 6.73 දක්වා අඩු විය. 2016 ජනවාරි 16 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ඉහළ දැමීමත් සමඟ, බැංකු පද්ධතියෙහි ණය මැවීමේ හැකියාව සීමා කරමින් මුදල් ගුණකය තවදුරටත් අඩු වනු ඇත.

පටු මුදල් සැපයුම (M_1)

පටු මුදල් සැපයුමෙහි ප්‍රසාරණය 2015 වසර තුළ දී ක්‍රමානුකූලව මන්දගාමී විය. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පතුවලින් සමන්විත පටු මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික වර්ධනය 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 26.3 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 16.8 ක් විය. පෙර වසරේ වාර්තා වූ ඉහළ වර්ධනයෙහි පදනම් බලපෑම සහ ක්‍රමයෙන් වැඩි වූ පොලී අනුපාතික පරිසරය පිළිබිඹු කරමින්, වසරේ මුල්මාස ඵලකොළහ තුළ දී සියයට 22.7 ක සාමාන්‍යයකින් වර්ධනය වූ පටු මුදල් සැපයුම ඉන් අනතුරුව මන්දගාමී විය. 2015 වසර තුළ දී පටු මුදල් සැපයුමේ ප්‍රසාරණයට සියයට 57 කින් පමණ ආයතන වේමින්, මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්වල වාර්ෂික වර්ධනය 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

24.5 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 388.1 දක්වා සියයට 17.8 කින් වර්ධනය විය. 2015 වසරේ ජනවාරි සහ අගෝස්තු මාසවල පැවැත්වූ ජාතික මැතිවරණ හේතුවෙන් ව්‍යවහාර මුදල් සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ විශේෂයෙන්ම, වසරේ මුල් කාලයේ දී අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණයක් පැවතීම හේතුවෙන් ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු පද්ධතිය වෙත යළි ලැබීම මන්දගාමී වීම 2015 වසරේ දී මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් වර්ධනය වීම කෙරෙහි හේතු වී ඇත. මේ අතර, මහජනයා සතු වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉල්ලුම් තැන්පතු වල වාර්ෂික වර්ධනය, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 28.5 ක සැලකිය යුතු වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 15.6 ක් විය. වසර තුළ දී ඉල්ලුම් තැන්පතුවල සිදු වූ වර්ධනය කෙරෙහි අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය තුළ සිදු වූ ඉහළ ණය ප්‍රසාරණය හේතු වූ අතර, පෙර වසරේ ඉහළ වර්ධනය සහ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑමේ බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ අවසාන භාගයේ දී ඉල්ලුම් තැන්පතුවල වර්ධනය මන්දගාමී විය. අගය වශයෙන් සලකා බලන කල, 2015 වසර තුළ දී මහජනයා වෙතැති ඉල්ලුම් තැන්පතු රුපියල් බිලියන 282.7 සිට රුපියල් බිලියන 326.9 දක්වා ඉහළ ගියේය.

පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b})

දේශීය ණය සඳහා වන පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, 2015 වසර තුළ දී පුළුල් මුදල් සැපයුම පුරෝකථනය කළ මට්ටම ඉක්මවා වර්ධනය විය. 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 13.4 ක වර්ධනය හා සාපේක්ෂව වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පුළුල් මුදල් සැපයුම 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 17.8 කින් වර්ධනය විය. පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය පෙර වසරේ වාර්තා වූ සියයට 13.3 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී සියයට 15.2 ක් විය. 2015 වසර තුළ දී පුළුල් මුදල් ප්‍රසාරණය සඳහා දේශීය ණය ඉහළ යෑම මුළුමනින්ම හේතු වූ අතර, වසර තුළ දී බැංකු පද්ධතිය තුළ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල අඩු වීමක් වාර්තා විය.

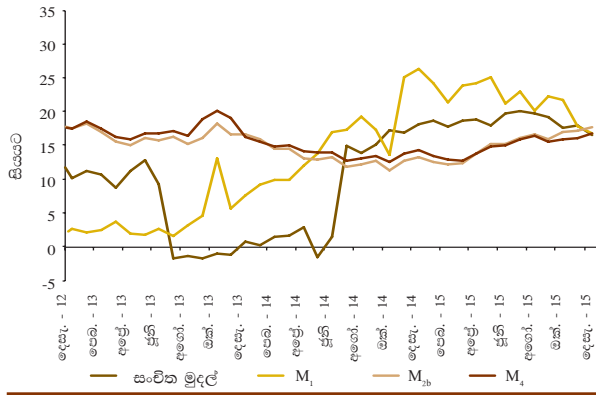
වගකීම් අංශයෙන් ගත් කල, වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යන මහජනයා සතු ඉතිරි කිරීමේ සහ කාලීන තැන්පතුවල සිදු වූ ඉහළ යෑම මුදල් ප්‍රසාරණය සඳහා වැඩි දායකත්වයක් දැක්වීය. ව්‍යවහාර මුදල් හා ඉල්ලුම් තැන්පතුවල දායකත්වය හා සැසඳීමේ දී, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය සඳහා පෙර වසරේ සියයට 72 ක් වූ කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු වර්ධනයෙහි දායකත්වය 2015 වසර තුළ දී සියයට 85 ක් විය. ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්

7.2 සංඛ්‍යා සටහන		මුදල් සමස්තවල ප්‍රවණතා				
		රුපියල් බිලියන				
අයිතමය	2014 අවසානයට (අ)	2015 අවසානයට (ආ)	වෙනස		2015	
			2014	2015		
			ප්‍රමාණය	%	ප්‍රමාණය	%
1. සමස්ත ව්‍යවහාර මුදල් එකතුව	416.9	491.7	77.1	22.7	74.8	17.9
1.1 මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	329.4	388.1	64.8	24.5	58.6	17.8
1.2 වාණිජ බැංකු වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	87.5	103.6	12.3	16.4	16.2	18.5
2. මහ බැංකුව වෙතැති වාණිජ බැංකු තැන්පතු	161.0	181.7	12.2	8.2	20.7	12.9
3. මහ බැංකුව වෙතැති රාජ්‍ය නියෝජිත ආයතනවල තැන්පතු (ඇ)
4. සංචිත මුදල් (1 + 2 + 3)	577.9	673.4	89.3	18.3	95.5	16.5
5. වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු	282.7	326.9	62.8	28.5	44.2	15.6
6. පටු මුදල් සැපයුම, M ₁ (1.1 + 5)	612.2	715.0	127.6	26.3	102.8	16.8
7. මහජනයා සතු වාණිජ බැංකු වෙතැති කාලීන සහ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	2,848.4	3,342.2	274.2	10.7	493.8	17.3
8. පුළුල් මුදල් සැපයුම, M ₂ (6 + 7)	3,460.6	4,057.2	401.8	13.1	596.6	17.2
9. ගළපන ලද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු (ඈ)	415.3	508.7	56.2	15.7	93.4	22.5
10. ඒකාබද්ධ පුළුල් මුදල් සැපයුම, M _{2b} (8 + 9)	3,875.9	4,565.9	458.0	13.4	690.0	17.8
මුදල් ගුණකය, M _{2b}	6.71	6.78				
සංසරණ ප්‍රවේගය, M _{2b} (ඉ)	2.88	2.67				

(අ) සංයෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) මහ බැංකුව වෙතැති රාජ්‍ය නියෝජිත ආයතනවල තැන්පතු 2014 වසර අවසානයේ දී රුපියල් මිලියන 7.3 ක් ලෙසද, 2015 අවසානයේ දී රුපියල් මිලියන 5.1 ක් ලෙසද පැවතුණි.
 (ඈ) අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවල නේවාසික තැන්පතු සහ දේශීය බැංකු ඒකකවල විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතුවලින් දේශීය වගකීම් ලෙස හඳුනාගත් කොටසක් ඇතුළත් වේ.
 (ඉ) වසර තුළදී මුදලෙහි සංසරණ ප්‍රවේගය

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

7.4 රූප සටහන **මුදල් සමස්තවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය**

සඳහා විශේෂ පොලී අනුපාතික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, වසර අවසාන කාලය තුළ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු අනුපාතික ඉහළ යෑම සහ අඩු උද්ධමන මට්ටම් තුළින් ධන මූර්ත පොලී අනුපාතික පැවතීම හේතුවෙන් මහජනයා සතු කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2014 අවසානයේ පැවති සියයට 11.3 ක වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 18.0 කින් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, වාණිජ බැංකු පද්ධතිය තුළ ඉතුරුම් හා කාලීන තැන්පතු ප්‍රමාණය පෙර වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 330.4 ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 587.2 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම කාලය තුළ දී දේශීය බැංකු ඒකක සහ අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවල පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු

ප්‍රමාණය, පිළිවෙළින්, සියයට 17.7 කින් සහ සියයට 23.8 කින් වර්ධනය විය.

මුදල් සමස්තවල ප්‍රසාරණය සඳහා සෘණ බලපෑමක් කරමින්, මහ බැංකුව සහ වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2015 වසර තුළ දී පහළ ගියේය. 2015 වසරේ පළමු මාස දහය තුළ දී බැංකු පද්ධතිය සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 413.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වුවද, මහ බැංකුව විසින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීමත් සමඟ වසරේ අවසාන මාස දෙක තුළ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල යම් ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, 2015 වසර තුළ දී ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල සමස්ත පහළ යෑම රුපියල් බිලියන 313.3 ක් දක්වා සීමා කරමින්, බැංකු පද්ධතිය සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2015 වසරේ අවසාන මාස දෙක තුළ දී රුපියල් බිලියන 100.3 කින් වර්ධනය විය. මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්, 2014 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 158.9 ක ඉහළ යෑම හා සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 111.8 කින් අඩු විය. 2015 වසර තුළ දී මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහළ යෑම කෙරෙහි, විශේෂයෙන්ම, ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමය ද ඇතුළත් ජාත්‍යන්තර ආයතන සඳහා වූ විදේශ වගකීම් ඉහළ යෑම, විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ සඳහා මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය සැපයීම සහ මහ බැංකුව සතු විදේශීය සුරැකුම්පත් පහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මේ අතර, වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්

7.3 සංඛ්‍යා සටහන **සංචිත මුදල් සහ පුළුල් මුදල් (M₂) සඳහා තුඩුදුන් සාධක (මුදල් සමීක්ෂණය අනුව ගණනය කරන ලදී)**

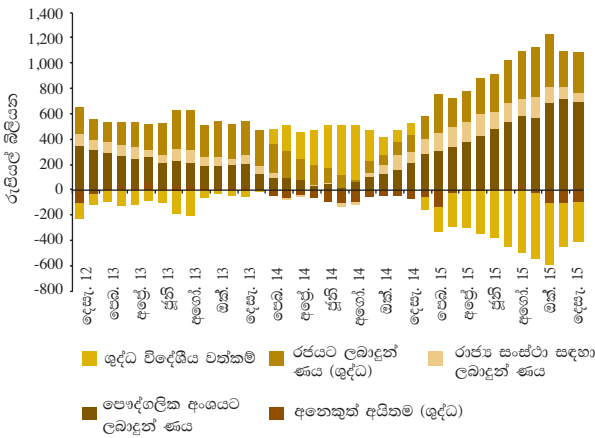
අයිතමය	2014 අවසානයට (අ)	2015 අවසානයට (ආ)	වෙනස			
			2014		2015	
			ප්‍රමාණය	%	ප්‍රමාණය	%
සංචිත මුදල්	577.9	673.4	89.3	18.3	95.5	16.5
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	688.0	576.2	158.9	30.0	-111.8	-16.3
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	-110.1	97.2	-69.6	171.6	207.3	-188.3
පුළුල් මුදල් (M₂)	3,875.9	4,565.9	458.0	13.4	690.0	17.8
ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	15.1	-298.2	91.5	-119.8	-313.3	-2,071.2
මුදල් අධිකාරීන්	688.0	576.2	158.9	30.0	-111.8	-16.3
වාණිජ බැංකු	-672.9	-874.3	-67.4	11.1	-201.5	29.9
ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	3,860.7	4,864.1	366.5	10.5	1,003.3	26.0
දේශීය ණය	4,640.1	5,732.0	439.4	10.5	1,091.9	23.5
රජයේ ණය ගැනීම් (ශුද්ධ)	1,435.9	1,759.5	134.6	10.3	323.6	22.5
මහ බැංකුව	149.7	229.9	35.7	31.3	80.3	53.6
වාණිජ බැංකු	1,286.2	1,529.5	98.9	8.3	243.3	18.9
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට දෙන ලද ණය	446.0	523.0	80.9	22.2	76.9	17.2
පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද ණය	2,758.2	3,449.6	223.9	8.8	691.4	25.1
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ)	-779.4	-868.0	-72.8	10.3	-88.5	11.4

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

7

7.5 රූප සටහන

පුළුල් මුදල්වල (M_{2b}) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස සඳහා තුළ දුන් සාධක (වත්කම් අනුව)

2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 201.5 කින් අඩු වූ අතර, ඒ සඳහා කෙටිකාලීන විදේශ ණය ගැනීම් ඉහළ යෑම මෙන්ම, අනේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් (NRFC) සහ නේවාසික විජාතික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් (RNNFC) ශේෂ ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

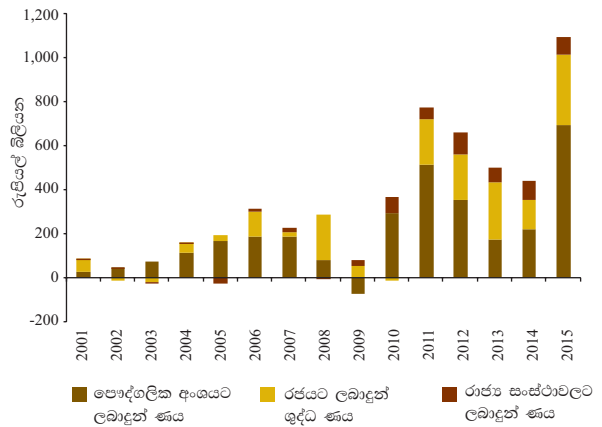
පුළුල් මුදල් ප්‍රසාරණයට මුළුමනින්ම දායක වෙමින්, බැංකු පද්ධතිය සතු ශුද්ධ දේශීය වත්කම් 2015 වසර තුළ දී තවදුරටත් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය ණය සැපයුම මත තීරණය වන ශුද්ධ දේශීය වත්කම්, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 10.5 ක වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 26.0 කින් වර්ධනය විය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී, පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශ වෙත ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බැංකු පද්ධතිය වෙතින් ලබා දුන් දේශීය ණය සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය විය. ඒ අනුව, බැංකු පද්ධතියෙහි ශුද්ධ දේශීය වත්කම් පෙර වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 366.5 ක ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 1,003.3 කින් ඉහළ ගියේය.

බැංකු පද්ධතිය සතු ශුද්ධ දේශීය වත්කම් යටතට අයත්, රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය, 2015 වසර තුළ දී රජයේ අයවැය මගින් ඇස්තමේන්තුගත සීමා ඉක්මවා ඉහළ ගියේය. 2014 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 134.6 ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී බැංකු අංශය මගින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 323.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. විදේශ මූල්‍ය සම්පත් ලැබීම් මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් රජය දේශීය ණය මූලාශ්‍ර කෙරෙහි වැඩියෙන් යොමු වීම, ආදායම් රැස් කිරීම අඩුණිම අඩු වීම සහ ඉහළ

රාජ්‍ය වියදම් යනාදිය වසර තුළ දී රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ඉහළ යෑම සඳහා හේතු වූ අතර, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවත් සමඟ රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රසාරණයෙහි යම් අඩු වීමක් සිදු විය. රජයට ණය ලබා දුන් ආයතන සැලකූ විට, ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ තුළ මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම ඉහළ යෑමත් සමඟ මහ බැංකුව මගින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 80.3 කින් ඉහළ ගියේය. මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හැර) 2014 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 6.1 සිට 2015 වසරේ ඔක්තෝබර් මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 186.3 ක ඉහළ මට්ටමක් දක්වා වැඩි වුවද, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය තුළින් වූ ලැබීම් භාවිතා කරමින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නියමිත කාලයට පෙර පියවීම හේතුවෙන් මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නොගය 2015 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 79.2 කට සීමා විය. මේ අතර, රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණයෙහි සමස්ත ප්‍රසාරණය සඳහා සියයට 75 ක පමණ සැලකිය යුතු ඉහළ දායකත්වයක් දක්වමින්, වාණිජ බැංකු මගින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 98.9 ක වැඩි වීම හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 243.3 කින් ඉහළ ගියේය. මේ ණය අතරින්, දේශීය බැංකු ඒකක මගින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 79.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල කරන ලද ආයෝජන, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 63 කින් (ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් හැර) සහ රුපියල් බිලියන 74.7 කින් ඉහළ යෑම හේතු විය. මේ අතර, දිගු

7.6 රූප සටහන

දේශීය ණයෙහි වාර්ෂික ඉහළ යෑම

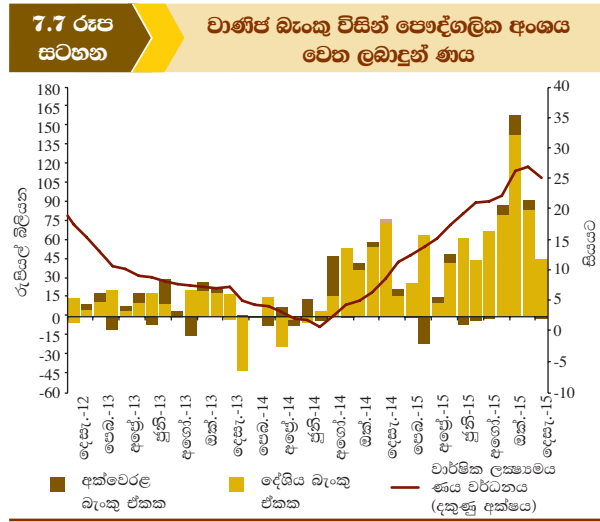
මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුප්‍රාතික

පරිණත කාල සහිත සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම සඳහා වාණිජ බැංකුවල ඇති නැඹුරුව අඩු වීම පිළිබිඹු කරමින්, දේශීය බැංකු ඒකක මගින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල කරන ලද ආයෝජන (ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් හැර) රුපියල් බිලියන 52.2 කින් අඩු විය. රාජ්‍ය බැංකු සමග පවත්වාගෙන යනු ලබන නොපියවූ රජයේ අයිතා ශේෂය, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 114.6 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 125.1 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 10.5 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල සිදුකළ ආයෝජන ඉහළ යෑමත් සමග අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් 2015 වසර තුළ දී රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 163.6 කින් වර්ධනය විය.

රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් බැංකු ණය ප්‍රසාරණය 2015 වසර තුළ දී කිසියම් දුරකට මන්දගාමී විය. රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි ඉහළ යෑම 2014 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 80.9 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 76.9 ක් විය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සහ වී අලෙවි මණ්ඩලය යන ආයතනවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම, රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රසාරණය සඳහා හේතු විය. වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම මගින් බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 24.0 කින් ඉහළ ගිය අතර, එම ණය ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට ගෙවිය යුතුව පැවති ණය පියවීම සඳහා යොදා ගෙන ඇත. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණයෙහි 2014 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 35.0 ක සැලකිය යුතු වැඩිවීමට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී එම ණය රුපියල් බිලියන 16.6 කට සීමා විය. වසර තුළදී වී මිලදී ගැනීමේදී සිදු වූ ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කරමින්, වී අලෙවි මණ්ඩලය මගින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය ද රුපියල් බිලියන 8.2 කින් වැඩි විය. මේ අතර, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවෙහි වර්ධනය වූ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබිඹු කරමින්, වසරේ පළමු මාස හත තුළ එම ආයතනය විසින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 3.4 කට සීමා විය. කෙසේ වෙතත්, විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම තුළින් ඉන්ධන ආනයන සහ විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් ඇති වගකීම්වල දේශීය අගය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 18.9 කින් වැඩි විය. මේ අතර, 2015 වසර තුළ දී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් බැංකු අංශය

සඳහා වූ සිය නොපියවූ ණය වගකීම්වලින් රුපියල් බිලියන 11.6 ක් ආපසු ගෙවන ලද අතර, ලංකා පොහොර සමාගම හා කොළඹ වාණිජ පොහොර සමාගම, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 6.8 ක් සහ රුපියල් බිලියන 3.1 ක් වශයෙන් බැංකු අංශය වෙත සිය ණය පියවා ඇත.

අඛණ්ඩව පැවති ලිහිල් මුදල් තත්ත්වයෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන්, වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය 2015 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම අනුව, 2014 ජූලි මාසයේ දී සියයට 0.8 ක අඩු වර්ධන අනුපාතිකයක් දක්වා පහළ ගිය පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉන් අනතුරුව අඛණ්ඩව වර්ධනය වෙමින් 2015 නොවැම්බර් මාසය වන විට සියයට 27.0 ක මට්ටමක් ලෙස සටහන් විය. එම ඉහළ වර්ධනයෙහි තරමක මන්දගාමී වීමක් පෙන්නුම් කරමින් 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 8.8 ක වර්ධනය හා සැසඳීමේ දී 2015 දෙසැම්බර් මාසයේ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය වර්ධනය සියයට 25.1 ක් විය. ඒ අනුව, පෙර වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 223.9 හා සැසඳීමේ දී පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 691.4 ක් විය. අඛණ්ඩව අඩු මට්ටමක පැවති වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික සහ ණය දෙන ආයතන විසින් සිදු කරන ලද තරගකාරී ප්‍රචාරණයෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය විය. සුරැකුම් මත ණය සහ අන්තිකාරම් වර්ගීකරණයට අනුව, 2014 වසරේ දී උකස් ණය අන්තිකාරම්වල රුපියල් බිලියන 140.0 කින් සිදු වූ අඩු වීම 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 38.2 කට සීමා විය. තවද, මෝටර් රථවාහන ආනයන සඳහා වූ ඉහළ

ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරමින්, කල්බදු සහ කුලීපිට ගැනුම් ණය ප්‍රමාණයෙහි පෙර වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 16.4 ක වැඩිවීම හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 65.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2015 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ඩී.එෆ්.සී.සී. වර්ධන බැංකුව සහ ඩී.එෆ්.සී.සී. පීඑල්සී ඒකාබද්ධ වීමෙන් එක් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් ආරම්භ කිරීම හේතුවෙන් පුළුල් මුදල් සැපයුම තුළ පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය තොගයට අමතරව රුපියල් බිලියන 83 ක පමණ ණය සහ අන්තිකාරම් ප්‍රමාණයක් එකතු වී ඇති අතර, එය පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් සමස්ත ණය ප්‍රසාරණය තුළ අන්තර්ගත වේ.

ආර්ථිකයේ සියලු ප්‍රධාන අංශ සඳහා වූ ණය සැපයුම 2015 වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණයට අනුව, සේවා සහ කර්මාන්ත යන අංශ සඳහා ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය, පිළිවෙළින්, සියයට 34.1 කින් සහ සියයට 25.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2015 වසර තුළ දී සේවා අංශය තුළ සංචාරක, මූල්‍ය ව්‍යාපාර සේවා, ප්‍රවාහන සහ සෞඛ්‍ය වැනි ප්‍රධාන උපඅංශවලට

ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ අනුපාතිකයකින් වර්ධනය වූ අතර, නාවික සහ ගුවන් සේවා උපඅංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි අඩු වීමක් වාර්තා විය. මේ අතර, රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම් උපඅංශය හැර කර්මාන්ත අංශයේ සියලු අංශවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය වසර තුළ දී ඉහළ ගිය අතර, එම වර්ධනය සඳහා ඉදිකිරීම්, ආහාර හා පාන වර්ග, රසායනික, ඛනිජ තෙල්, ඖෂධ හා සෞඛ්‍ය, රබර් හා ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන, සකස් කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ ප්‍රවාහන උපකරණ යන උපඅංශවලට ලබා දුන් ණය ඉහළ දායකත්වයක් දැක්වීය. ඇඟලුම් අපනයන මන්දගාමී වීමේ බලපෑම යම් ප්‍රමාණයකට පිළිබිඹු කරමින්, වසර තුළ දී රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම් කර්මාන්ත අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය සියයට 12.6 කින් පහත වැටුණි. 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 5.8 ක සංකෝචනය හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය සියයට 7.5 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වෙතත්, කෘෂි අංශයේ උපඅංශවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රවාහවල මිශ්‍ර ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබිණි. ඒ අනුව, 2015 වසර තුළ දී රබර් සහ ධීවර අංශවලට ලබා දුන්

7.4 සංඛ්‍යා සටහන **වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය වර්ගීකරණය (අ) (ආ)**

අංශය	රුපියල් බිලියන			
	2014 අවසානයට	2015 අවසානයට (අ)	2015 දායකත්වය (%)	2015 ප්‍රතිශතක වෙනස
කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර	287.3	309.0	9.0	7.5
එයින්, තේ	68.5	72.7	2.1	6.1
රබර්	20.8	18.5	0.5	-11.1
පොල්	7.8	12.2	0.4	56.4
ඵ	16.9	19.0	0.6	12.8
එළවළු, පළතුරු සහ සුළු ආහාර භෝග	16.4	20.0	0.6	21.8
ධීවර	11.7	11.0	0.3	-5.9
කර්මාන්ත	1,118.0	1,397.5	40.8	25.0
එයින්, ඉදිකිරීම්	469.8	639.2	18.6	36.1
ආහාර සහ පාන වර්ග	71.1	85.4	2.5	20.1
රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම්	148.5	129.9	3.8	-12.6
සකස්කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍ර-සූත්‍ර සහ ප්‍රවාහන උපකරණ	101.0	124.9	3.6	23.7
සේවා	709.3	950.9	27.7	34.1
එයින්, තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම	230.8	273.0	8.0	18.3
සංචාරක ව්‍යාපාරය	76.8	102.9	3.0	34.1
මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාරික සේවා	147.5	217.6	6.3	47.5
නාවික, ගුවන් සහ සැපයුම්, සහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය	13.9	13.2	0.4	-4.9
පෞද්ගලික ණය සහ අන්තිකාරම් (ඇ)	651.6	771.1	22.5	18.3
එයින්, කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ	92.0	143.5	4.2	56.0
උකස් කිරීම්	172.7	133.4	3.9	-22.7
එකතුව	2,766.2	3,428.5	100.0	23.9

(අ) වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණය මත පදනම් වේ. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) ණය සහ අන්තිකාරම්වලට අයිරා සහ වට්ටම් කළ බිල්පත් ඇතුළත් වන අතර එකතු වෙමින් පවත්නා මුදල් ශීර්ෂ ඇතුළත් නොවේ.
 (ඇ) තාවකාලික
 (ඈ) 'කර්මාන්ත' යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති 'ඉදිකිරීම්' කාණ්ඩයට අයත්වන පෞද්ගලික නිවාස ණය ඉවත්කර ඇති අතර මුදල් සමීක්ෂණයෙහි 'පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ණය' යටතේ ඇති ණය කාඩ්පත් මගින් ලබාදෙන නොපියවූ අන්තිකාරම් ඇතුළත් වේ.

7.5 සංඛ්‍යා සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයෙහි පරිණත කාල පිළිබඳ විශ්ලේෂණය (අ)(ආ)

අංශය	පරිණත කාලය	දෙසැම්බර් 2014		දෙසැම්බර් 2015	
		දායකත්වය (%)	වර්ධනය %	දායකත්වය (%)	වර්ධනය %
කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර	කෙටිකාලීන	7.1	-14.5	5.9	2.1
	මැදිකාලීන	2.3	17.4	1.9	5.8
	දිගුකාලීන	1.0	30.5	1.2	50.3
කර්මාන්ත	කෙටිකාලීන	14.7	16.9	13.3	12.1
	මැදිකාලීන	11.2	32.7	10.9	21.5
	දිගුකාලීන	14.5	26.2	16.5	40.8
සේවා	කෙටිකාලීන	11.7	8.9	11.2	18.0
	මැදිකාලීන	8.1	18.4	9.2	40.8
	දිගුකාලීන	5.8	24.2	7.3	57.3
පෞද්ගලික ණය සහ අන්තිකාරම්	කෙටිකාලීන	12.7	-12.7	10.5	2.6
	මැදිකාලීන	6.1	-14.8	6.3	27.1
	දිගුකාලීන	4.7	16.4	5.7	49.4

(අ) වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණය මත පදනම් වේ. මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) මූලික කල්පිරීම පදනම් කරගනිමින් ණය වර්ගීකරණය සිදුකර ඇති අතර එය වසරකට වඩා අඩු - කෙටිකාලීන, වසර 1-5 අතර - මැදිකාලීන හා වසර පහකට වඩා වැඩි - දිගුකාලීන වශයෙන් දක්වා ඇත.

ණය ප්‍රමාණයෙහි අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළ අතර, කෘෂි අංශයේ අනෙකුත් උපඅංශවලට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. තවද, කල් පවතින පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන සේවා සඳහා ලබා දුන් ණය මෙන්ම, උකස් අන්තිකාරම් සහ ණය කාඩ්පත් ශේෂ ඇතුළත් පෞද්ගලික ණය සහ අන්තිකාරම් 2015 වසර තුළ දී සියයට 18.3 කින් ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික ණය සහ අන්තිකාරම් තුළ, කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය සියයට 56.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, 2014 වසර අවසානයේ වූ සියයට 41.0 ක සැලකිය යුතු අඩු වීම හා සැසඳීමේ දී උකස් ණය සහ අන්තිකාරම් 2015 වසර තුළ දී සියයට 22.7 කින් අඩු විය.

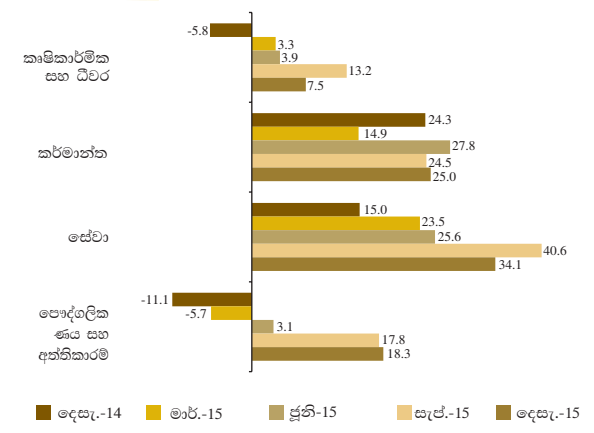
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₄)

තැන්පතු ලබා ගන්නා ආයතනවල මුදල් වගකීම්වල සිදු වූ සැලකිය යුතු ප්‍රසාරණය පිළිබිඹු කරමින්, මූල්‍ය සමීක්ෂණය අනුව මනිනු ලබන පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි (M₄)¹ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2014 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 14.3 හා සැසඳීමේ දී 2015 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට සියයට 16.8 ක් විය. ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන්, 2015 වසරේ දී පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₄) රුපියල් බිලියන 822.5 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශය වෙත ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය වැඩි වීම හේතුවෙන් ශුද්ධ දේශීය වත්කම්වල වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලද අතර, ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහළ ගියේය.

පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වගකීම් සලකා බලන විට, බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල කාලීන සහ ඉතුරුම් ගිණුම්වල වර්ධනය 2014 අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 12.7 හා සැසඳීමේ දී, 2015 වසර තුළ දී සියයට 16.8 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2015 වසර අවසානය වන විට බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සතු කාලීන සහ ඉතුරුම් තැන්පතුවල ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සතු කාලීන හා ඉතුරුම් වර්ධනය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම

7.8 රූප සටහන

ප්‍රධාන අංශවලට ලබාදුන් පෞද්ගලික අංශයේ ණයවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය (%)

¹ මූල්‍ය සමීක්ෂණය ද්විතියාව පිළිබඳව වඩාත් පුළුල් මිනුමක් වන අතර, එයට මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මෙන්ම බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් ද ඇතුළත් වේ.

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොල් අනුපාතික

මත, පිළිවෙළින්, 2014 වසරේ දී වාර්තා කරන ලද සියයට 15.0 සහ සියයට 22.5 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 7.7 හා සියයට 16.0 දක්වා අඩු විය. බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල කාලීන සහ ඉතුරුම් තැන්පතු වල වර්ධනය මන්දගාමී වීම සඳහා ඩී.එෆ්.සී.සී. වර්ධන බැංකුව සහ ඩී.එෆ්.සී.සී. පීඑල්සී ඒකාබද්ධ කරමින් 2015 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී එක් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් ස්ථාපිත කිරීම කිසියම් ප්‍රමාණයකට හේතු විය.

මූල්‍ය සමීක්ෂණයට (M_4) අනුව, පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය, 2014 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 12.3 සිට 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 23.5 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි 2014 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් 419.0 ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 900.9 කින් වර්ධනය විය. පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) තුළ පිළිබිඹු වන පරිදි, වාණිජ බැංකු මගින් පෞද්ගලික අංශ වෙත ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑමට අමතරව බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි ඉහළ යෑම මූල්‍ය සමීක්ෂණයට අනුව පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි

(M_4) සමස්ත ප්‍රසාරණයට විශාල වශයෙන් දායක විය. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ලද ණය වර්ධනය 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 20.1 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 33.6 ක ඉහළ අගයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, 2015 වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 202.3 කින් ඉහළ ගියේය. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 61.2 ක ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලද මෝටර් වාහන කල්බදු සඳහා වන ණය පහසුකම් රුපියල් බිලියන 140 කින් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් ලබා දෙනු ලබන ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. කෙසේ වුව ද, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2014 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 24.8 හා සැසඳීමේ දී, 2015 වසර අවසානයේ සියයට 1.5 දක්වා පහළ ගිය අතර ඒ සඳහා ඩී.එෆ්.සී.සී. බැංකු ඒකාබද්ධ කිරීම හේතුවිය. මේ අතර, රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදුකරනු ලැබූ ආයෝජන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු විසින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය රුපියල්

7.6 සංඛ්‍යා සටහන **පුළුල් මුදල් (M_4) සඳහා තුඩුදුන් සාධක**
(මූල්‍ය සමීක්ෂණය අනුව ගණනය කරන ලදී)

අයිතමය	2014 අවසානයට (අ)	2015 අවසානයට (ආ)	වෙනස			
			2014		2015	
			ප්‍රමාණය	%	ප්‍රමාණය	%
පුළුල් මුදල් (M_4)	4,897.7	5,720.2	614.4	14.3	822.5	16.8
තුඩුදුන් සාධක						
ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්						
මුදල් අධිකාරීන්	-136.7	-444.1	63.3	31.6	-307.4	-224.8
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	688.0	576.2	158.9	30.0	-111.8	-16.3
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	-672.9	-874.3	-67.4	-11.1	-201.5	-29.9
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	-151.9	-146.0	-28.2	-22.8	5.9	3.9
ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	5,034.4	6,164.4	551.2	12.3	1,130.0	22.4
දේශීය ණය	6,291.9	7,603.7	723.1	13.0	1,311.8	20.8
රජයට ලබාදුන් ශුද්ධ ණය	2,010.4	2,344.3	223.2	12.5	333.9	16.6
මුදල් අධිකාරීන්	149.7	229.9	35.7	31.3	80.3	53.6
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	1,286.2	1,529.5	98.9	8.3	243.3	18.9
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	514.8	529.2	56.8	12.4	14.4	2.8
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	59.7	55.6	31.8	114.3	-4.1	-6.8
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් ණය (බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු)	446.0	523.0	80.9	22.2	76.9	17.2
පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය	3,835.5	4,736.4	419.0	12.3	900.9	23.5
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	2,758.2	3,449.6	223.9	8.8	691.4	25.1
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	474.4	481.7	94.3	24.8	7.2	1.5
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	602.9	805.2	100.9	20.1	202.3	33.6
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ)	-1,257.5	-1,439.3	-172.0	-15.8	-181.8	-14.5

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බිලියන 14.4 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් මත සිදු කරනු ලැබූ ආයෝජන පහළ යෑම හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය සියයට 6.8 කින් අඩු විය.

7.4 පොලී අනුපාතික

සාපේක්ෂ වශයෙන් ලිහිල් වූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාතාවරණයෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් 2015 වසර තුළ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඩු මට්ටමක පැවති නමුත්, ඇතැම් පොලී අනුපාතිකවල විටින් විට ඉහළ යෑම් ද දක්නට ලැබිණ. නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා ප්‍රවේශ වීම මත පනවා තිබූ සීමා 2015 මාර්තු මාසයේ දී ඉවත් කිරීමත් සමඟ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකයට වඩා අඩු මට්ටමක පැවති එක්දින පොලී අනුපාතික ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව තුළ පහළ සීමාවට ආසන්නව ස්ථාවරව පැවතුණි. එමෙන්ම, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම මත පනවා තිබූ සීමා ඉවත් කිරීමෙන් පසුව රජයේ සුරැකුම්පත් ඵලදා අනුපාතික ඇතුළුව ඇතැම් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල ඉහළ වැඩිවීම් දක්නට ලැබුණි. 2015 අප්‍රේල් මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමත් සමඟ පොලී අනුපාතිකවල දක්නා ලද මෙම ඉහළ යෑමේ නැඹුරුව පහව යනු දක්නට ලැබිණ. කෙසේ වුවද, වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා මට්ටම අඩුවීමත් සමඟ 2015 අගෝස්තු මාසයේ සිට එක් දින පොලී අනුපාතික ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබුණි. මේ අතර, වසර අවසානයේ දී කිසියම් ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම්

කළ ද, අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික 2015 වසර තුළ දී සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2016 ජනවාරි මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ඉහළ නැංවීම සහ 2016 පෙබරවාරි මාසයේ දී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් 2016 වසරේ පළමු කාර්තුව තුළ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික තවදුරටත් ඉහළ ගියේය.

මුදල් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික

අන්තර් බැංකු ඒකීය මුදල් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයෙහි වෙනස්වීම් සහ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීය. 2015 මාර්තු 2 දින වැනි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශ වීම මත පනවා තිබූ සීමා ඉවත් කිරීමත් සමඟ, 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකයටත් වඩා පහළ මට්ටමක පැවති බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය, සියයට 7.00 දක්වා පදනම් අංක 82 කින් එකවර ඉහළ ගිය අතර, ඉන්පසුව එය සියයට 6.70 මට්ටමේ පැවතිණ. 2015 අප්‍රේල් 15 වැනි දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමීමත් සමඟ, බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය සියයට 6.23 දක්වා පදනම් අංක 42 කින් ක්ෂණිකව අඩු වූ අතර, ඉන්පසුව තවදුරටත් අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින් 2015 ජූලි මස අවසානය වන විට සියයට 6.10 ක් විය. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අඩු වීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය 2015 අගෝස්තු මාසයේ මැද භාගය වන විට ඉහළ ගොස් පසුව සියයට 6.35 මට්ටමේ ස්ථාවර විය. ඉන්පසු, බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය සියයට 6.30 - 6.40 පරාසයක පැවති නමුත්, 2015 දෙසැම්බර් මාසයේ දී මහ බැංකුව විසින් ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ඉහළ නැංවීමට තීරණය කිරීමත් සමඟ 2016 වසර ආරම්භය වන විට බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මැද තෙක් ඉහළ යෑම ආරම්භ විය. 2014 වසර අවසානයේ දක්නට ලැබුණු සියයට 6.21 හා සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානය හා 2016 ජනවාරි මාසය අවසානය වන විට බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය, පිළිවෙලින්, සියයට 6.40 හා සියයට 6.73 ක අගයක් වාර්තා කළේය. 2016 පෙබරවාරි මාසයේ දී මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය පදනම් අංක 54 කින් ක්ෂණිකව ඉහළ

7.7 සංඛ්‍යා සටහන		තෝරාගත් මුදල් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික				
වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය සියයට						
බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය	ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය (එක් දින)		ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය (මාස 12)		බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය	
	කාලපරිච්ඡේදය අග	මාසික සාමාන්‍යය	කාලපරිච්ඡේදය අග	මාසික සාමාන්‍යය		
දෙසැ.-12	9.83	10.22	9.92	10.30	14.34	14.41
දෙසැ.-13	7.66	7.73	7.76	7.80	11.09	11.39
දෙසැ.-14	6.21	6.01	6.10	6.02	7.15	7.12
මාර්.-15	6.64	6.69	6.62	6.69	7.94	8.00
ජූනි.-15	6.12	6.10	6.13	6.11	7.31	7.31
සැප්.-15	6.35	6.34	6.35	6.35	7.65	7.67
දෙසැ.-15	6.40	6.35	6.40	6.36	7.66	7.68

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ගියේය. මේ අතර, මහ බැංකුව විසින් 2015 වසරේ දී විවිධ වෙළඳපොළ වෙන්දේසි අවශ්‍ය පරිදි පවත්වන ලද අතර, එම වෙන්දේසිවලට අදාළ බර්ත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික තුළින් ඒ වනවිට වෙළඳපොළ තුළ පැවති ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව පිළිබිඹු කෙරුණි. ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය ද බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකයේ වෙනස්වීම් හා අනුරූප විය. ඒ අනුව, එක් දින සහ එක් අවුරුදු ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ පොලී අනුපාතික, පිළිවෙළින්, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 6.10 සහ සියයට 7.15 හා සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 6.40 ක් සහ සියයට 7.66 ක් විය.

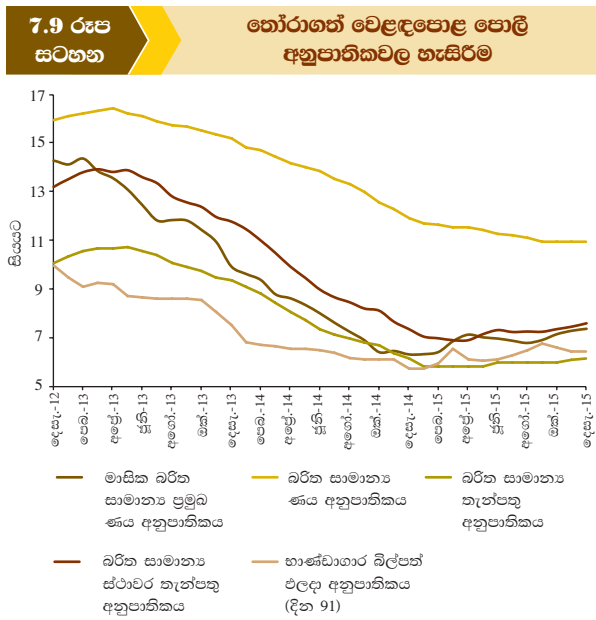
තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික

වාණිජ බැංකු විසින් තැන්පතු සඳහා ගෙවනු ලබන පොලී අනුපාතික 2015 වසර තුළ දී සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතිය ද, වසරේ මැද භාගයේ සිට ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු සියලුම පොලී උපයන තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම පෙන්වුම් කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය තවදුරටත් පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්වුම් කරමින් 2015 අප්‍රේල් මාසය වන විට සියයට 5.83 ක අගයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවද, එතැන් සිට ප්‍රධාන වශයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි තැන්පතු සඳහා පිරිනමනු ලැබූ විශේෂ පොලී අනුපාතිකවල බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණවල බලපෑම, දැඩි මුදල්

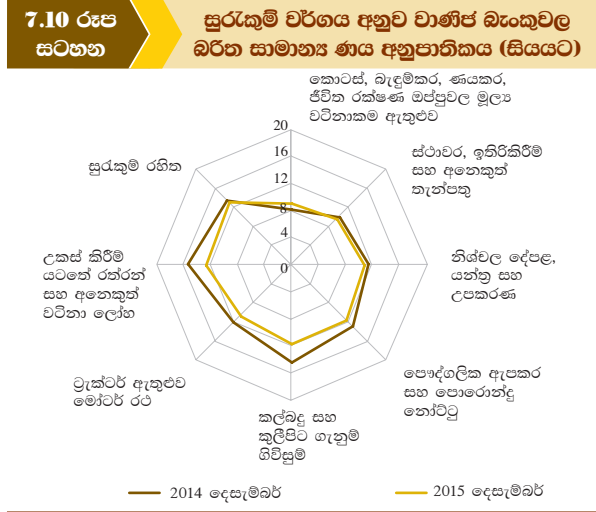
තත්ත්වය පිළිබඳ වෙළඳපොළ අපේක්ෂා මෙන්ම, මහජනතාව වෙතින් තැන්පතු රැස් කර ගැනීම සඳහා මූල්‍ය ආයතන වැඩි වශයෙන් උත්සාහ දැරීම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ සිව්වන කාර්තුව තුළ දී බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය තවදුරටත් ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, 2015 වසර අවසානය වන විට බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය, 2014 අවසානයේ පැවති සියයට 6.20 මට්ටමේ නොවෙනස් පැවතුණි. මේ අතර, වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු සියලුම පොලී උපයන කාලීන තැන්පතුවලට අදාළ බර්ත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය 2014 අවසානයේ දී පැවති සියයට 7.33 සිට 2015 අවසානය වන විට සියයට 7.57 දක්වා පදනම් අංක 24 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, මාසයක් තුළ වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු පොලී උපයන නව තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පදනම්ව ගණනය කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු පොලී අනුපාතිකය ද, 2014 දෙසැම්බර් මස අවසානයේ දී පැවති සියයට 5.45 සිට 2015 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට සියයට 6.96 දක්වා පදනම් අංක 151 කින් ඉහළ ගියේය.

සෑම වසරක් අවසානයේ දී ම මුදල් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලැබ රජයේ ගැසට් පත්‍රයෙහි ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන නෛතික පොලී අනුපාතිකය සහ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය² 2015 වසර සඳහා වූ සියයට 7.76 හා සැසඳීමේ දී 2016 වසර සඳහා සියයට 5.98 ක් විය. මෙම පොලී අනුපාතික පෙර මාස දොළහ සඳහා වන වාණිජ බැංකුවල බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකවල සාමාන්‍ය අගය මත පදනම්ව ගණනය කරනු ලැබේ.

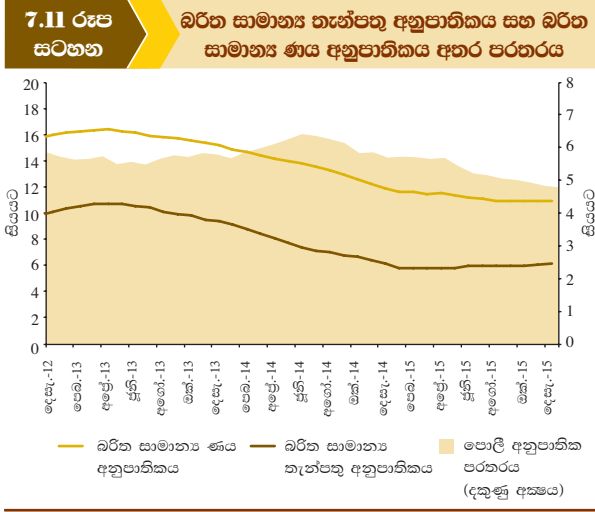
ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් 2015 වසර තුළ දී පැවතිය ද වසර අවසානය වන විට එම අනුපාතික ඉහළ යෑමේ නැඹුරුවක් දක්නට ලැබුණි. වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට සපයනු ලබන සියලුම ණය සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ බර්ත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 11.91 සිට 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 11.00 දක්වා පදනම් අංක 91 කින් අඩු විය. මේ අතර, බැංකු අනුව වර්ගීකරණය කරන ලද බර්ත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතික

2 නෛතික පොලී අනුපාතිකය 1990 අංක 6 දරන සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය (සංශෝධන) පනතේ නිර්වචනය කර ඇති අතර එය මුදලක් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ ඕනෑම නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක දී අදාළ වේ. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය, 1990 අංක 2 දරන ණය ආපසු අය කර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ නිර්වචනය කර ඇති අතර, ණය දෙන ආයතන විසින් වාණිජමය ගනුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ රුපියල් 150,000 කට වඩා වැඩි වූ ණයක් අයකර ගැනීමේ දී ඒ සඳහා එකඟ වූ පොලී අනුපාතිකයක් නොමැති විටක මෙම වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය අදාළ වේ.

ද 2014 වසර අවසානයේ දක්නට ලැබුණු සියයට 5.66 - 16.57 පරාසයට සාපේක්ෂව, 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.82 - 13.35 අතර පරාසයක පැවතිණි. 2015 වසර තුළ දී බොහොමයක් සුරැකුම් මත වන ණය පොලී අනුපාතික ද අඩු විය. විශේෂයෙන්ම, කල්බදු සහ කුලීපිට ගැනුම් ගිවිසුම්, උකස් කිරීම් යටතේ රත්රන් සහ අනෙකුත් වටිනා ලෝහ, පෞද්ගලික ඇපකර සහ පොරොන්දු නොවිටු මෙන්ම, ප්‍රාක්ටර් ඇතුළුව මෝටර් රථ යනාදී සුරැකුම් මත වූ ණය සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2015 වසර තුළ දී කොටස්, බැඳුම්කර, ණයකර, ජීවිත රක්ෂණ ඔප්පු සහ වෙළඳ තොග මත වූ අනෙකුත් ණය පොලී අනුපාතික සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක සිට නැවත ඉහළ යෑම සහ වසර තුළ දී කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික මත පැවති පීඩනය පෙන්නුම් කරමින්, වාණිජ බැංකු විසින් සිය ප්‍රමුඛ ගනුදෙනුකරුවන් වෙත ලබා දෙනු ලබන ණය සහ අත්තිකාරම් මත පදනම්ව ගණනය කරනු ලබන සතිපතා බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය, 2014 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 6.26 සිට 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.53 දක්වා පදනම් අංක 127 කින් ඉහළ ගියේය. සතිපතා ගණනය කරනු පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීමට අනුව, මාසික පදනම මත ගණනය කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය ද 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 6.35 හා සැසඳීමේ දී 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.40 ක් දක්වා පදනම් අංක 105 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, කිසියම් මාසයක් තුළ වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් නව ණය සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ බර්ත සාමාන්‍ය නව ණය අනුපාතිකය ද 2014 දෙසැම්බර් මාසයේ දී වාර්තා වූ

සියයට 10.68 සිට 2015 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට සියයට 10.79 දක්වා පදනම් අංක 11 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ පැවති ලිහිල් මුදල් වාතාවරණය පෙන්නුම් කරමින් බර්ත සාමාන්‍ය නව ණය පොලී අනුපාතිකය, බර්ත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතිකයට වඩා අඩු අගයක පැවතුණි. මේ අතර, බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බර්ත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතිකය අතර වෙනස මගින් මනිනු ලබන බැංකු අංශයේ පොලී අනුපාතික පරතරය, වසර තුළ දී ක්‍රමික අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළ ද 2016 වසර ආරම්භය වන විට ක්‍රමිකව වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය.

සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පවතින ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික වාතාවරණය පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසර තුළ දී වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන විදේශ විනිමය තැන්පතු සඳහා අදාළ වන පොලී අනුපාතික අඩු මට්ටමක පැවතුණි. එ.ජ.ඩොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතිරිකිරීම් තැන්පතු සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් පිරිනමනු ලබන පොලී අනුපාතික, 2014 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 0.01 - 3.25 පරාසයට සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 0.02 - 3.00 අතර පරාසයක පැවතුණි. මේ අතර, 2014 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ 0.06 - 4.25 පරාසයට සාපේක්ෂව එ.ජ.ඩොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 0.14 - 4.25 අතර පරාසයේ පැවතුණි. ස්ටර්ලින් පවුම්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතිරිකිරීම් තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2015 වසර අවසානයේ දී පෙර වසරේ දක්නට ලැබුණු සියයට 0.05 - 2.25 පරාසයේම පැවතුණි. මේ අතර, ස්ටර්ලින් පවුම්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2014 වසර අවසානයේ

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

පැවති සියයට 0.20 - 4.25 පරාසයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 0.09 - 4.00 පරාසයේ පැවතුණි.

රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික

2015 වසර තුළ දී ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙහි රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම මත පනවා තිබූ සීමා ඉවත් කිරීම සහ රජය වෙත විදේශ මූල්‍ය සම්පත් ලැබීම ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් රජයේ ඉහළ දේශීය මූල්‍යන අවශ්‍යතා පිළිබඳ වෙළඳපොළ තුළ පැවති අපේක්ෂා සහ වෙන්දේසි ක්‍රමය මත පමණක් රජයේ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් ගනු ලැබූ තීරණය මධ්‍යයේ ඊට පෙර මාස හත තුළ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකයට වඩා අඩු මට්ටමක පැවති ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ඵලදා අනුපාතික 2015 මාර්තු මාසයේ සිට සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහත හෙළීමට ප්‍රතිචාර වශයෙන් 2015 අප්‍රේල්-ජූනි කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඵලදා අනුපාතික යම්තාක් දුරකට අඩු වූ නමුත් ඉන් පසුව ඵලදා අනුපාතික නැවතත් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2014 වසර අවසානයේ පැවති ඵලදා අනුපාතිකවලට සාපේක්ෂව දින 91, දින 182 සහ දින 364 යන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ඵලදා අනුපාතික 2015 වසර අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 6.45, සියයට 6.83 සහ සියයට 7.30 දක්වා පදනම් අංක 71 කින්, 99 කින් සහ 129 කින් ඉහළ ගියේය. අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය යටතේ දිගු ඵලදා වක්‍රයක් පවත්වා ගැනීමේ අරමුණින් රජය විසින් දිගුකාලීන පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් සමන්විත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර විශාල ප්‍රමාණයක් නිකුත් කරන ලදී. ඒ අනුව, 2015 වසර මුළුල්ලේම විවිධ පරිණත කාලසීමාවලින් සමන්විත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කරනු ලැබූ අතරම, 2015 පෙබරවාරි සහ මාර්තු මාසවල දී පිළිවෙළින්, සියයට 11.73 සහ සියයට 11.20 ඵලදා අනුපාතිකවලින් සමන්විත තිස් අවුරුදු සහ විසි අවුරුදු පරිණත කාලසීමා සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ වෙත නිකුත් කරන ලදී. සමස්තයක් ලෙස, ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත ඵලදා අනුපාතික, දෑ අවුරුදු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා පැවති සියයට 6.70 සිට තිස් අවුරුදු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වන සියයට 11.73 දක්වා පරාසයේ පැවතුණි. රජය විසින් එ.ජ.ඩොලර්වලින් නාමනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර විවිධ විචල්‍ය පොලී අනුපාතික යටතේ නිකුත් කරන ලද අතර, 2015 මැයි සහ ඔක්තෝබර් මාසවල දී පිළිවෙළින්, සියයට 6.125 ක් සහ සියයට 6.850 ක් වූ ඵලදා අනුපාතික සහිත

7.8 සංඛ්‍යා සටහන පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම

වාර්ෂික පොලී අනුපාතික සියයට		
පොලී අනුපාතිකය	2014 අවසානයට	2015 අවසානයට
ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික (අ)		
නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය	6.50	6.00
නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය	8.00	7.50
බරිත සාමාන්‍ය ඒකාණ මුදල් අනුපාතිකය	6.21	6.40
රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ (ආ)		
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
දින 91	5.74	6.45
දින 182	5.84	6.83
දින 364	6.01	7.30
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
වසර 2	-	6.70
වසර 3	-	8.18
වසර 4	-	8.91
වසර 5	8.93	9.79
වසර 10	7.88	10.94
ද්විතියික වෙළඳපොළ		
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
දින 91	5.72	6.39
දින 182	5.86	6.66
දින 364	6.04	7.11
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
වසර 2	6.22	7.65
වසර 3	6.94	8.96
වසර 4	7.14	9.42
වසර 5	7.26	9.63
වසර 10	7.99	10.41
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (ඇ)		
තැන්පතු පොලී අනුපාතික		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	0.50-8.00	0.50-8.00
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු (ඈ)	3.95-12.00	3.95-15.00
බරිත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය	6.20	6.20
බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය	7.33	7.57
බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය	5.45	6.96
ණය පොලී අනුපාතික		
බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය	6.35	7.40
බරිත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතිකය	11.91	11.00
බරිත සාමාන්‍ය නව ණය අනුපාතිකය	10.68	10.79
අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන		
තැන්පතු පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	5.00	5.00
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු	6.50	7.25
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් (ඉ)		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	5.17-6.81	4.98-6.77
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු	8.89-10.27	9.34-10.68
ණය පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව (ඊ)	8.00-13.00	8.00-13.00
රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව (ඊ)	7.07-14.00	7.07-13.50
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් (ඉ)		
මූල්‍ය කල්බදු	15.45-23.18	15.28-24.12
කුලීපිට ගැනුම්	16.36-20.49	18.20-20.38
නිශ්චල දේපළ මත ලබා දුන් ණය	17.00-24.33	20.00-21.33
සාංගමික ණය වෙළඳපොළ		
ණයකර	6.88-15.50	8.00-12.00
වාණිජ පත්‍රිකා	6.44-12.50	7.00-12.00

මූලාශ්‍රයන්: කොළඹ කොටස් හුවමාරුව අදාළ මූල්‍ය ආයතන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය 2014 ජනවාරි මස 2 වැනි දින සිට, පිළිවෙළින්, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය ලෙස නම් කරන ලදී.

(ආ) ආසන්නතම වෙන්දේසියේ දී නිකුත් කල බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතික

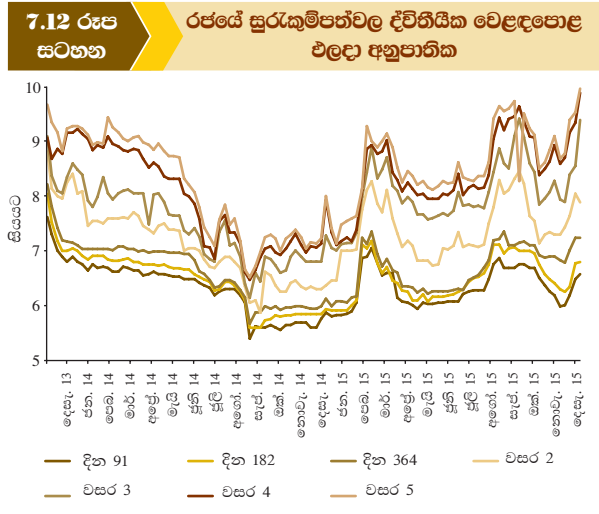
(ඇ) වාණිජ බැංකු සහ තෝරාගත් අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.

(ඈ) ඇතැම් වාණිජ බැංකු විසින් සැපයූ විශේෂ පොලී අනුපාතික මෙහි උපරිම පොලී අනුපාතිකය වේ.

(ඉ) බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද උපරිම සහ අවම පොලී අනුපාතික මත පදනම් වූ සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික වේ. එම නිසා 2014 වසර සඳහා දත්ත සංශෝධිත වන අතර 2015 වසර සඳහා දත්ත තාවකාලික වේ.

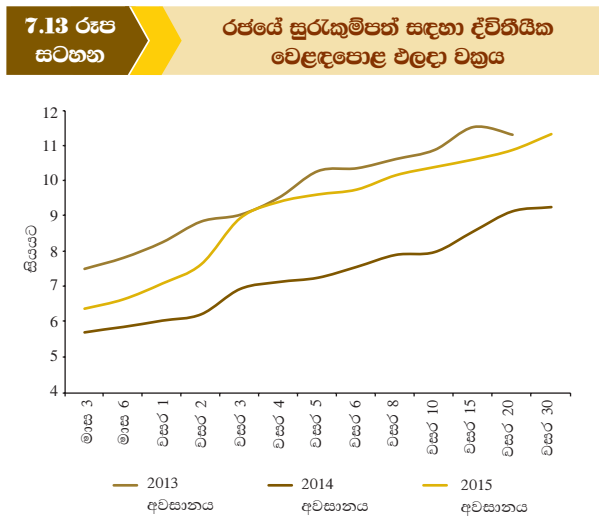
(ඊ) නිවාස කටයුතු සඳහා දෙන ලද ණය පමණි.

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර දෙකක් ද නිකුත් කරන ලදී. මෙම නිකුතු මගින් දේශීය ණය උපකරණවල ඵලදා අනුපාතික මත ඇති පීඩනය යම්තාක් දුරකට සමනය කිරීමට හැකි විය.

2015 වසරේ දී රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතියික වෙළඳපොළ ඵලදා වක්‍රය ඉහළට විතැන් විය. ඵලදා වක්‍රයේ කෙටිකාලීන අන්තය සමග සැසඳීමේ දී දිගුකාලීන අන්තයේ වූ ඵලදා අනුපාතිකවල ශීඝ්‍ර ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. සියලුම පරිණත කාලසීමාවලට අදාළ ද්විතියික වෙළඳපොළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික 2014 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 6.39 - 7.11 ක පරාසයක් දක්වා පදනම් අංක 67 - 107 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සියලුම පරිණත කාලසීමාවලට අදාළ ද්විතියික වෙළඳපොළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතික 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 7.65 - 11.34 අතර පරාසයක පැවතුණි.

සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික

2015 වසර තුළ දී, සමාගම් විසින් නිකුත් කරනු ලබන ණය උපකරණ සඳහා අදාළ වන ඵලදා අනුපාතිකවල හැසිරීම අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික හා සමගාමී විය. කෙටිකාලීන පෞද්ගලික ණය උපකරණයක් වන, වාණිජ පත්‍රිකාවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2014 වසරේ දී දක්නට ලැබුණු සියයට 6.44 - 12.50 පරාසයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 7.00 - 12.00 අතර පරාසයක පැවතුණි. මේ අතර, 2015 වසර තුළ දී ලැයිස්තුගත ණයකර නිකුතු 55 ක් වාර්තා වූ අතර, එම ණයකර සමාගම් 25 ක් විසින් වසර 3 සිට 10 දක්වා විවිධ පරිණත කාලසීමා සහිතව නිකුත් කළ ඒවා විය. මෙම ණයකර ස්ථාවර සහ විචල්‍ය පදනම මත කාර්තුමය, අර්ධ වාර්ෂික හා වාර්ෂික ලෙස විවිධ වූ පොලී අනුපාතික අනුව නිකුත් කරන ලදී. ණයකර සඳහා වන ස්ථාවර පොලී අනුපාතික 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 6.88 - 15.50 පරාසයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 7.60 - 12.00 අතර පරාසයක පැවතිණි.

7.5 අපේක්ෂිත වර්ධනයන්, අභියෝග සහ පෙරදැක්ම

ඉහළ වර්ධන මාවතක ගමන් කිරීම සඳහා ආර්ථිකයට පහසුකම් සලසන අතර, උද්ධමනය අඩු හා ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වා ගැනීම හා උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනය කිරීම තුළින් මිල ස්ථායීතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සඳහා සමස්ත ඉල්ලුම කළමනාකරණය කිරීම කෙරෙහි 2016 වසර තුළ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය යොමු වනු ඇත. පෞද්ගලික අංශය මෙන්ම, රාජ්‍ය අංශය සඳහා සපයන ලද ණය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2015 වසරේ දී ආර්ථිකයේ වර්ධන වේගයට වඩා මුදල් සමස්ත ඉහළ ගිය අතර, ඉල්ලුම නිසා අනාගතයේ ජනිත වන උද්ධමනය ඉහළ යෑමේ අවදානමක් ඇති කිරීමට එය හේතු විය. මේ හෙයින්, සැපයුම් අංශයේ සාධකවල බලපෑම තුළින් උද්ධමනය අඩු මට්ටමක අඛණ්ඩව පැවතුණ ද, 2015 වසර අවසාන කාලයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රමයෙන් දැඩි කිරීමට පියවර ගනු ලැබීය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට අනුකූල වන පරිදි මුදල් ප්‍රසාරණය අපේක්ෂිත මට්ටමක රඳවා ගැනීමට මෙම ක්‍රියාමාර්ග හේතු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වුවද, උද්ධමනය පුරෝකච්චිත මට්ටමට වඩා ඉහළ යන අවස්ථාවක, මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති රාමුව මගින් අපේක්ෂිත ඉහළ වර්ධන මාවත තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය කරනු ලබන හිතකර පරිසරය තහවුරු කරනු උදෙසා, මිල

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික

ස්ථායීතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව මහ බැංකුව විසින් නිසි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ලබනු ඇත.

ආර්ථිකයේ ස්ථාවර ලක්ෂණයක් ලෙස අඩු උද්ධමන පරිසරයක් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති මෙන්ම, රජය විසින් නිසි කලට ප්‍රතිපත්ති මැදිහත්වීම් සිදු කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. මෑත වසර කිහිපය තුළ පැවති අඩු උද්ධමනය සඳහා බලපෑ හේතුවක් වන්නේ ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ මිල ගණන් පහළ මට්ටමක පැවතීම මෙන්ම හිතකර සැපයුම් තත්ත්වයක් පැවතීමයි. අයහපත් සැපයුම් බාධා තුළින් උද්ධමනය ඇති විය හැකි විටෙක, එමගින් යළිත් වරක් උද්ධමනය ඉහළ යෑම මැඩපැවැත්වීමට මෙන්ම, උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනය කිරීම සඳහා මහ බැංකුවේ ඉල්ලුම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. එහිදී, ප්‍රධාන වශයෙන් ඵලදායීතා වර්ධනය හරහා දේශීය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම, ඉහළ ඵලදාවක් සහිත හෝග හඳුන්වා දීම හා අදාළ ආධාරක සේවා සැපයීම, වෙළඳපොළට ප්‍රවේශ වීමට ඇති අවස්ථා පුළුල් කිරීම හා නිසි ප්‍රවාහනය තුළින් ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධතා ඉහළ නැංවීම, ආරක්ෂණ තොග ගොඩනැංවීම හා පෞද්ගලික අංශයේ ද සහාය ඇතිව ගබඩා පහසුකම් දියුණු කිරීම මෙන්ම පසු අස්වනු හානි අවම කිරීම යනාදිය තුළින්, විශේෂයෙන්ම, සැපයුම් තත්ත්වයෙහි අඛණ්ඩ වර්ධනයන් සිදු කිරීමට රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රතිපත්ති මැදිහත් වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම, අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ සඳහා වන දේශීය ඉල්ලුම, විශේෂයෙන් උත්සව කාලයන්හි දී මෙන්ම අවාර කාලයේ දී ඇතැම් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා නිසි කලට භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මුදල් අංශයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කරන අතර, රජයේ ආර්ථික උපදේශක වශයෙන් යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා උපදෙස් සපයමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මෙහි දී රජයට අඛණ්ඩව සහයෝගය ලබා දෙනු ඇත.

මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පෞද්ගලික අංශයේ ණය ප්‍රසාරණය කෙරෙහි සෘජුවම බලපානු ඇතැයි අපේක්ෂිත අතර, ආර්ථිකයේ ඉල්ලුමෙන් ජනිත උද්ධමන පීඩන මැඩපැවැත්වීමේ ක්‍රියාවලියේ දී බැංකු අංශයේ ණය ගැනීම පාලනය කිරීම සඳහා රජය විසින් නිසි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. බැංකු ණය සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ ඉහළ ඉල්ලුම තුළින් උද්ධමන පාලන ක්‍රියාවලියට අදාළ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා

කළමනාකරණය, පොලී අනුපාතික ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම සහ සමස්ත ඉල්ලුම් කළමනාකරණය මත දැඩි අභියෝග ඇති කෙරේ. රජය විසින් අඛණ්ඩව බැංකු අංශයෙන් ණය ලබා ගැනීමේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් ඇති විය හැකි ඉහළ මුදල් ප්‍රසාරණය, අපේක්ෂිත උද්ධමන මට්ටම පවත්වා ගැනීම සඳහා දැඩි තර්ජනයක් වන අතරම, සීමිත මූල්‍ය සම්පත් භාවිතා කිරීම සඳහා රජය හා පෞද්ගලික අංශය අතර ඇති වන තරගකාරී තත්ත්වය තුළින් ආර්ථිකයේ පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම සඳහා පීඩනයක් ද ඇති කරයි. මේ හෙයින්, සිය අයවැය ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරනු ලබන නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කරන අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව ළඟා කර ගැනීම සඳහා දැඩි කැපවීමක් සහිතව අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ශක්තිමත් කිරීම සඳහා රජය කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අතරම, වෙළඳපොළ මත පදනම් වූ පිරිවැය පිළිබිඹු කරනු ලබන මිලකරණය හඳුන්වා දීම, මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව නැංවීම හා ආයතනික ව්‍යුහ ශක්තිමත් කිරීම යනාදිය තුළින් රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් දේශීය බැංකු අංශය මත දැඩි ලෙස රඳා පැවතීම අඩු කිරීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

දියුණු සහ දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් මෑතකාලීනව අනුගමනය කරන ලද විවිධ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගෝලීය ආර්ථිකය හා මුදල් වෙළඳපොළ මත බලපෑම් ඇති කරමින් 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. රටවල් අතර පවතින ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්කම් හේතුවෙන්, විශේෂයෙන්, විනිමය අනුපාතික අතර වෙනස්වීම්, පොලී අනුපාතික පරතර පුළුල් වීම්, ප්‍රාග්ධනය ආපසු ගලා යෑම් මෙන්ම, ආයෝජන ප්‍රතිකූලන වීම යනාදිය හේතුවෙන් ගෝලීය ආර්ථික තත්ත්වය මත, විශේෂයෙන් දියුණු වෙමින් පවතින රටවල මූල්‍ය වෙළඳපොළ මත දැඩි බලපෑම් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසුව දක්නට ලැබුණු මූල්‍ය තත්ත්වය තුළ ඇතැම් දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් විසින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු කිරීම හා වඩාත් නම්‍ය විනිමය අනුපාතික පවත්වා ගැනීම ඇතුළුව විවිධ පැතිකඩ ගණනාවක් ඔස්සේ බාහිර අංශයේ අසමතුලිතතා මගහරවා ගැනීමට කටයුතු කොට ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය විසින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් දැඩි කරමින් සාමාන්‍යකරණය කිරීමේ බලපෑම් තුළින් ප්‍රාග්ධනය ආපසු ගලා යෑම මෙන්ම, විදේශ ණය ගැනීමේ පිරිවැය ඉහළ යෑම යනාදිය හේතුවෙන් විදේශ අංශය මත අතිරේක පීඩනයක් ඇති වීමට ඉඩ තිබේ. එමගින්, මුදල් කළමනාකරණය මත දැඩි අභියෝග

ඇති කරමින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ මත බලපෑමක් ඇති විය හැකිය. එසේ හෙයින්, මුදල් ප්‍රතිපත්තියට සහාය වනු පිණිස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විවක්ෂණ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වනු ඇත.

උද්ධමනය මැදිකාලීනව සියයට 3-5 අතර පරාසයක පහසුවෙන් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා දැනට භාවිතා කරනු ලබන වැඩි දියුණු කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව නම්‍යශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක් වෙත වඩාත් නැඹුරු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අඛණ්ඩව ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත. වඩාත් පුළුල් හා ද්‍රවශීල මූල්‍ය වෙළඳපොළක් මෙන්ම ඉහළ විනිමය අනුපාතික නම්‍යතාවක් හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවක් පැවතීම යන

පසුබිමක් තුළ නම්‍යශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව වඩාත් සඵලදායී වේ. ඊට අමතරව, ආර්ථික හා මිල ස්ථායීතාව පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අරමුණ වඩාත් කාර්යක්ෂම හා සඵලදායී ලෙස ඉටු කරලීම උදෙසා සන්නිවේදන ප්‍රතිපත්තිය වැඩි දියුණු කිරීම, ප්‍රතිපත්ති විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීම, විශේෂයෙන් සාර්ව ආර්ථික හා සාර්ව ආර්ථිකමිතික ආකෘති ගොඩනැංවීම හා පුරෝකථන කිරීම ඇතුළුව මහ බැංකු කාර්ය මණ්ඩලයේ තාක්ෂණික හැකියා වර්ධනය කිරීම මෙන්ම, මහ බැංකු ස්වාධීනත්වය, එහි විශ්වසනීයත්වය හා ප්‍රතිපත්ති පුරෝකථනය කිරීමේ හැකියාව යනාදිය ඉහළ නැංවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අඛණ්ඩව කටයුතු කරනු ඇත.

7

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, මුදල්, ණය සහ පොලී අනුපාතික